

Jaarverslag 2016

Centrum Internationale
Kinderontvoering

OVER
de grens

Irène Storm



Iedere werkdag wordt
een kind ontvoerd door
één van de ouders.



Centrum Internationale
Kinderontvoering

De voorpagina is een weergave van linksboven het eerste kinderboek, rechtsboven de winnende advertentie van de NRC-Charity Award en onderaan het animatiefilmpje.

Inhoudsopgave	
Voorwoord	4
Inleiding	5
Contacten samenvatting	10
Cliënten samenvatting	11
Toelichting projecten en samenwerking	15
Toelichting deskundigheidsbevordering	18
Toelichting Communicatie	21
Toelichting Mediation Bureau	24
Bijlage 1: De organisatie	29
Bijlage 2: Contacten telefoon en e-mail	30
Bijlage 3: Cliënten 2016	33
Bijlage 4: Overzicht publicaties	56
Bijlage 5: Exploitatiesaldo en WNT	59

Voorwoord

Beste lezer, beste belangstellende in het werk van het Centrum IKO,

Voor u ligt weer een gloednieuw jaarverslag, waarin veel lezenswaardig te vinden is over het werk van het Centrum IKO, dat in het afgelopen jaar, 2016, zijn tienjarig bestaan vierde. Het is fantastisch dat onze stichting zich in een warme belangstelling mag verheugen van de departementen van Veiligheid en Justitie, van Volksgezondheid en Welzijn en van Buitenlandse Zaken, de rechterlijke macht en van vele anderen. Gelukkig wordt door de officiële instanties en de voor dit beleidsterrein relevante ministeries ingezien hoe belangrijk het is voor kinderen dat een ontvoering van hen door een der ouders zoveel mogelijk voorkomen moet worden en zo spoedig mogelijk beëindigd moet worden als die ontvoering toch heeft plaats gevonden. Immers voor de kinderen is het een traumatische gebeurtenis om van de ene op de andere dag uit de vertrouwde omgeving te worden 'geplukt' en van school te worden gehaald en daarmee ook het directe contact met de tot dan toe verzorgende ouder, met andere familie en vriendjes en vriendinnetjes te moeten verliezen. Ook voor de achterblijvende ouder is het een drama. Het Centrum IKO is er dan ook alles aan gelegen om kinderontvoeringen en de daardoor veroorzaakte trauma's te helpen voorkomen, het liefst door goed onderling overleg tussen de ouders en waar nodig met een begripvolle én doortastende mediator. Preventie van potentiële kinderontvoeringen staat dan ook hoog op de agenda van het Centrum. Maar niet altijd lukt het om preventief werkzaam te zijn en blijkt een ontvoering van een kind al te hebben plaatsgevonden. Door de Centrale Autoriteit, de rechterlijke macht en de medewerkers van het Centrum IKO wordt dan – vaak samen met de aan het Centrum gelieerde advocaten - geprobeerd om het kind zo spoedig mogelijk weer op de oorspronkelijke hoofdverblijfplaats terug te laten keren, liefst met daarbij heldere afspraken tussen de ouders over hoe nu verder. Uitgangspunt daarbij is dat het kind recht heeft op contacten met beide ouders en hun families. Kan dat contact van ouder en kind niet door persoonlijk bezoek plaatsvinden, dan wordt met behulp van nieuwe communicatiemiddelen geprobeerd om de band tussen de ouder in het andere land en het kind levend te houden. Echter, ook hier geldt dat het voorkomen van kinderontvoering beter is dan het 'genezen' van een eenmaal plaatsgevonden hebbende kinderontvoering. Het Centrum IKO wil zich in de komende tijd dan ook mede richten op het helpen voorkomen van kinderontvoeringen, omdat daarmee ook kostbare (internationale) juridische procedures, trauma's en leed voor de kinderen en hun verzorgende ouders en families kan worden voorkomen.

Het Centrum IKO en zijn medewerkers zetten zich dagelijks in om ouders en kinderen te helpen als zij geconfronteerd zijn of worden met een (internationale) kinderontvoering of als zij bang zijn dat het kind ontvoerd dreigt te worden. De Raad van Toezicht is dan ook veel dank verschuldigd aan de directeur, mr. Coşkun Çörüz, en de medewerkers voor hun grote inzet voor de kinderen, hun ouders of andere familieleden die zich melden bij het Centrum of die naar het Centrum verwezen worden. Wij zijn ook trots op hetgeen door onze directeur en de medewerkers in de afgelopen jaren aan bekendheid, goodwill en kwaliteit in hun hulpverlening en mediation is tot stand gebracht. Tevens dankt de Raad van Toezicht ook u en al die anderen die direct of indirect medewerking en steun heeft resp. hebben geleverd aan het Centrum IKO. Tot slot vermeld ik dat wij in januari 2017 afscheid hebben genomen van twee leden van de Raad van Toezicht, namelijk mevrouw Ellen de Waal en de heer Roek Lips. Beiden moesten vanwege nieuwe werkzaamheden helaas hun lidmaatschap van de Raad opzeggen. De Raad van Toezicht en het Centrum IKO zijn hen zeer dankbaar voor hun inzet in de afgelopen jaren en voor de wijze waarop zij elk op hun eigen wijze hebben bijgedragen aan de werkzaamheden en bekendheid van het Centrum. Het gat dat zij hebben achtergelaten kon gelukkig worden ingevuld met de komst van de heer Marc Dullaert, oud-Kinderombudsman. Wij zijn blij dat hij met zijn grote kennis over en inzet voor kinderrechten de Raad en het Centrum is komen versterken. Rest mij u, mede namens de andere leden van de Raad, de directeur en de andere medewerkers van het Centrum IKO, veel plezier toe te wensen met het lezen van dit Jaarverslag over 2016.

Prof.mr. Paul Vlaardingerbroek,
voorzitter Raad van Toezicht van het Centrum IKO

Inleiding

2016 een bijzonder jaar

In 2016 bestond het Centrum Internationale Kinderontvoering (Centrum IKO) tien jaar. Een goed moment voor reflectie, om terug te blikken en vooruit te kijken. Het begon in 2006 met de oprichting van het Centrum IKO na een motie van de Tweede Kamer in 2006. Dit kwam voort uit een maatschappelijke behoefte. Het Centrum is in de loop der jaren steeds deskundiger en bekender geworden. Ouders en professionals weten het Centrum steeds beter te vinden. We wilden het tienjarig bestaan niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Een bijzonder jaar met bijzondere activiteiten. Hoogtepunten waren de tweede IKO-lezing i.s.m. het Ministerie op het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het eerste kinderboek over internationale kindervervoering, het winnen van de NRC Charity Award 2016 en de ontwikkeling van een kort animatiefilmpje. Het animatiefilmpje beeldt uit wat een kind meemaakt in een internationale kindervervoering, wat het Centrum IKO voor deze kinderen kan betekenen en wat in de preventieve fase wordt gedaan. Het Centrum IKO richt zich in toenemende mate op preventie. De kick-off campagne voor de vakantie is tevens gericht op bewustwording voor Nederlandse ouders. Want niet alleen buitenlandse ouders worden door de Koninklijke Marechaussee gecontroleerd als zij gaan reizen. Het is goed om te zien dat steeds meer mensen het Centrum IKO weten te vinden. Het Centrum IKO helpt ouders in alle fases. Preventief om te proberen zoveel mogelijk internationale kindervervoeringen te voorkomen, oplossingsgericht als de kindervervoering heeft plaatsgevonden en met nazorg als het kind is teruggekeerd in Nederland. Preventie en mediation gaan wat het Centrum IKO betreft goed samen. Mediation kan zorgen voor herstel van communicatie en vertrouwen tussen ouders. Bij preventiezaken is communicatie herstel essentieel om het vertrouwen tussen ouders te herstellen en op die manier de angst te verminderen. Ouders zien de mooie kant van de verschillende culturen weer in, in plaats van alleen de verschillen tussen hen.

“De cultuur van een land woont in het hart en in de ziel van de mensen.” (Mahatma Gandhi)

De medewerkers van het Centrum IKO werken dagelijks met ouders van verschillende achtergronden (nationaal, sociaal-economisch, migratie). Een ouder maakt zich zorgen, een kind is meegenomen over de grens of een internationale verhuizing wordt gepland door ouders. Kindervervoering kent verschillende oorzaken, een complex van factoren van migratie, (niet geslaagde) integratie (van een Turkse vader in Nederland, maar ook van een Nederlandse moeder in de VS), sociaaleconomische factoren en genderverschillen. Cultuurverschillen, waaraan kindervervoering veelal wordt toegeschreven, spelen wel een rol, maar slechts binnen dat complex van factoren. In de media en de politiek merken we dat de nadruk steeds meer ligt op het benadrukken van de verschillende culturen en welke problemen daaruit voort vloeien. Echter, wij zien bij het Centrum ook heel veel positieve kanten van verschillende culturen. Kinderen verenigen beide achtergronden in zich. Zij zien hun ouders niet als “die Italiaan” en “die Nederlander”. Voor hen zijn het gewoon papa en mama die hopelijk goed met elkaar praten, ook al gaan ze uit elkaar. Tijdens onze mediatorsbijeenkomst werd dit mooi verwoord: *“zelfs iedere familie heeft zijn eigen cultuur”*. Het Centrum IKO helpt iedereen, onafhankelijk van welke achtergrond dan ook..

Stijging contacten

Het aantal contacten geeft aan hoeveel mensen het Centrum IKO weten te vinden. De kwaliteit staat bij ieder contact voorop. In 2016 heeft het Centrum 9.632 contacten met ouders en professionals gehad. (Dat was in 2015 6.000 contacten). Iedere ouder en professional krijgt van onze medewerkers aandacht en ruimte om hun vragen te stellen en hun verhaal te doen. Voor ieder gesprek nemen we de tijd. Het vormt de kerntaak van het Centrum IKO en daar staan we voor. Bijna 80% van de contacten in 2016 is met ouders geweest. In een telefonisch gesprek geeft de medewerker informatie en geeft de nuances van de situatie aan. Vanwege de emotionele situatie waarin ouders zich bevinden, is het prettig om in sommige gevallen het advies per e-mail toe te lichten. Het is voor de ouders prettig het advies per email te ontvangen en rustig na te lezen.

Stijging kindervervoeringen en dreigingen in 2016

Ouders nemen met verschillende vragen contact op met het Centrum IKO. Ze willen tips om een ontvoering te voorkomen, advies over een juridische procedure of willen contact met hun kind in het buitenland.

Ieder jaar nemen veel nieuwe cliënten contact op, maar de juristen hebben ook contacten in bestaande zaken meegenomen uit voorgaande jaren. In 2016 zijn **176** ontvoeringen gemeld bij het Centrum Internationale Kinderontvoering. Dit betrof het aantal ontvoeringen van en naar Nederland en

waarbij een Nederlands belang betrokken was. Hierbij waren **251** kinderen betrokken. *(In 2015 waren bij het Centrum IKO 167 ontvoeringen gemeld door een ouder. Hierbij waren 237 kinderen betrokken).* Van de 251 kinderen is 65% vanuit Nederland naar het buitenland ontvoerd, 26% van de kinderen is vanuit het buitenland naar Nederland ontvoerd en in de overige 9% van de kinderen betrof het een internationale kinderontvoering buiten Nederland om. Belangrijk is dat daarnaast in 2016 **443** kinderen betrokken waren bij een dreigende kinderontvoering, waarover **298** ouders contact hebben opgenomen. *(In 2015 waren er 265 ouders die contact opnamen over een dreiging waarbij 375 kinderen waren betrokken).* In 2016 was het in 70% van de ontvoeringen de moeder die de kinderen had meegenomen, in 30% was de vader de ontvoerende ouder. *(In 2015 was het in bijna 80% van de ontvoeringen de moeder die de kinderen had meegenomen, in iets meer dan 20 % was de vader de ontvoerende ouder).* Opvallend is dat het jongste kind wat ontvoerd is, pas twee maanden oud was. De oudste 16 jaar, daarna stopt de toepassing van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Alle ouders, landen en kinderen worden geregistreerd, met waarborgen van privacyregelgeving. Dit jaar hebben wij ook voor het eerst geregistreerd uit welke provincies de ontvoeringen werden gepleegd. Dat was qua aantal zaken uit Zuid-Holland 32, uit Noord-Holland 28 en Noord-Brabant 10. Verderop in dit jaarverslag en in bijlage 3 vindt u uitgebreide gegevens en veel meer informatie.

IKO-lezing

Het Centrum IKO heeft in 2016 voor de tweede keer samen met het Ministerie van Veiligheid en Justitie de IKO-lezing georganiseerd. Het Ministerie heeft wederom de locatie en de catering ter beschikking gesteld en samengewerkt aan de organisatie. Een zeer prettige samenwerking. In 2016 waren wederom interessante sprekers, waaronder een ouder die te maken had gehad met een overbrenging van het kind naar een ander land. Het thema mediation stond centraal. Het Ministerie nodigde het Centrum IKO uit om in 2017 de derde IKO-lezing te organiseren, welke uitnodiging wij uiteraard graag aannemen.

Ketenoverleg

Het Centrum IKO ziet het belang van samenwerken, zowel nationaal als internationaal. De nationale samenwerking met het Ministerie van Veiligheid en Justitie, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Raad voor de Kinderbescherming en andere organisaties verloopt goed en flexibel. Het halfjaarlijkse ketenpartneroverleg besteedt aandacht aan knelpunten en zoekt gezamenlijk naar oplossingen; de lijnen tussen de ketenpartners zijn kort en effectief. Het Centrum IKO signaleert knelpunten van ouders en brengt deze, waar nodig, in op het ketenpartneroverleg.

Bijeenkomsten advocaten en mediators

Het Centrum IKO werkt met een lijst van gekwalificeerde advocaten en cross border mediators. De waarborg van hun kwaliteit en de persoonlijke contacten met deze advocaten en mediators zijn van groot belang voor het Centrum. Het organiseren van bijeenkomsten vloeit voort uit de taak van het Centrum IKO om te waarborgen dat ouders een advocaat met ervaring op het gebied van IKO kunnen vinden. De bijeenkomsten voor advocaten zijn dit jaar gezamenlijk georganiseerd met de Vereniging IKO-advocaten. Bij de mediators vindt intervisie plaats van de zaken van de afgelopen periode. Naast een uitgenodigde spreker is er ruimte om de laatste jurisprudentie te bespreken en onderling ervaringen te delen. Het Centrum IKO is in 2016 druk doende geweest met het verwerken van de nieuwe informatie en contactgegevens die advocaten ter beschikking hadden gesteld in de enquête die het Centrum IKO had uitgezet. Het Centrum vindt het belangrijk de advocatenlijst goed te blijven bijwerken, zodat ouders naar de juiste advocaten kunnen worden verwezen. In 2017 zullen we samen met het Ministerie van Veiligheid en Justitie, de Vfas, de Raad voor Rechtsbijstand en de Vereniging IKO-advocaten verder met het samenvoegen tot één geheel van de Nederlandse advocatenlijsten.

Kick-off vakantie 2016

De kick-off op Schiphol om ouders te attenderen op de benodigde toestemming voor de vakantie met de campagne *LET OP! Reist u alleen met kinderen? Voorkom vertraging* heeft veel aandacht gegenereerd. Het leidde ertoe dat het formulier Toestemming reizen met een minderjarige, welke is ontwikkeld samen met de Koninklijke Marechaussee en het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het meest gedownloade formulier in 2016 werd van de website van de Rijksoverheid. De Koninklijke Marechaussee controleert steekproefsgewijs ouders die alleen reizen met een kind. Om ouders op deze controle voor te bereiden en om de grenspassage makkelijker te maken heeft het Centrum IKO, samen met de Koninklijke Marechaussee en de Kinderombudsvrouw, een preventieve campagne gevoerd in juli 2016. De campagne heeft veel contacten bij het Centrum IKO en de Rijksoverheid gebracht. Het bijzondere hieraan is dat ook veel ouders contact opnemen die door deze campagne het Centrum leren kennen en zich zorgen maken over

een internationale kinderontvoering. Deze ouders voelen zich door deze campagne gehoord en kunnen hun angst bespreekbaar maken.

Deskundigheidsbevordering

Essentieel is dat de medewerkers maar ook de regionale vrijwilligers hun kennis en kunde op een hoog peil blijven houden. Het delen van onze expertise door middel van presentaties en werkbezoeken is in 2016 flink toegenomen, met name de verzoeken om het Nederlandse mediation model te presenteren, zowel in binnen- als buitenland. Internationale kennisoverdracht is belangrijk, met name vanwege de aard van het onderwerp. Het onderwerp gaat letterlijk over de grens. Presentaties en werkbezoeken op kantoor zijn van belang om inzicht te geven in de werkzaamheden van het Centrum IKO en om de samenwerking met externen te versterken in het belang van de kinderen waar we het voor doen. Ook in het nieuwe pand van het Centrum IKO staat de deur voor iedereen open.

Mediation Bureau

Gedurende het afgelopen jaar is de Nederlandse werkwijze omtrent crossborder mediation in internationale kinderontvoeringszaken meerdere malen aan de orde gekomen op bijeenkomsten en daarbij zelfs als voorbeeld aangehaald. De Brussel II bis revisie verwijst naar de aanpak die wij als keten in Nederland hanteren en uitvoeren. Nederland is een koploper op het gebied van mediation en mediation wordt derhalve vaak toegepast in uiteenlopende familie zaken. Tegelijkertijd is de kerntaak van het Mediation Bureau om te coördineren dat ouders met elkaar om tafel gaan om een duurzame oplossing te vinden voor de verblijfplaats van hun kinderen. Het bieden van maatwerk aan ouders heeft in 2016 tot een aantal waardevolle crossborder mediations geleid. Hierbij is het van belang te realiseren dat iedere deelname van een ouder aan mediation een stap in de goede richting is. Op deze wijze laten ouders zien dat zij zelf verantwoordelijkheid voor hun geschil willen nemen en zelf willen nadenken over een goede toekomst en oplossing voor hun kinderen. Het afgelopen jaar hebben wij wederom crossborder mediation op maat gemaakt voor ouders. Crossborder mediation is bijvoorbeeld ook beschikbaar voor ouders die niet naar de regiezitting in Nederland kunnen reizen. Daarnaast proberen wij bij problemen op het gebied van taal, financiën en reis altijd mee te denken aan een passende oplossing. In 2017 gaat het Mediation Bureau het maatwerk verder ontwikkelen om aan te sluiten bij de behoefte van ouders.

EWELL

Het welzijn van kinderen verbeteren, daar maakt het Centrum IKO zich al jaren sterk voor. Het Centrum IKO neemt deel aan het Europees project 'ensuring the well-being of children in judicial cooperation in cases of international child abduction' (EWELL). Het doel van het project is het verbeteren van het welzijn van kinderen die zijn achtergehouden in of meegenomen zijn naar een ander land door een van hun ouders.

LEPCA II

In 2016 zijn in het LEPCA-project veel activiteiten ontplooid. Het LEPCA-team heeft vier webinars georganiseerd over o.a. mediation, Brussel IIBis en Europese jurisprudentie. Het is mooi om te zien dat de aanmeldingen voor de webinars vanuit heel Europa komen. De Europese samenwerking wordt steeds sterker en LEPCA levert daar een positieve bijdrage aan. In het laatste kwartaal van 2016 heeft het LEPCA-team zich vooral ingezet voor de LEPCA II-conferentie in Berlijn van januari 2017.

Onderzoeken

Het Centrum wordt in het dagelijks werk ondersteund door universitaire stagiaires. Deze stagiaires zijn zorgvuldig geselecteerd en uitvoerig ingewerkt voordat ze daadwerkelijk cliënten te woord staan, altijd onder verantwoordelijkheid van een medewerker. De stagiaires zijn bijna allemaal in de eindfase van hun studie en bezig met hun eindschiptie. Het Centrum biedt, naast de stageperiode, eveneens de mogelijkheid aan tot begeleiding van hun scriptie. Het onderwerp van deze scriptie is bij voorkeur een knelpunt dat het Centrum heeft gesignaleerd. Het Centrum wordt ook benaderd door studenten die alleen op zoek zijn naar een onderwerp of begeleiding van hun scriptie. Als het onderwerp aansluit bij de missie van het Centrum IKO bieden wij ook daarin begeleiding.

Communicatie

De focus van het communicatiebeleid van het Centrum IKO ligt op preventie, bewustwording en voorlichting. Internationale kinderontvoering is nog steeds een onderbelicht onderwerp. Dat 'iedere werkdag een kind van en naar Nederland wordt ontvoerd' geeft de zwaarte van dit onderwerp aan. Verbazing over dit aantal is een vaak gehoorde reactie. Centrum IKO heeft in 2016 sterk ingezet op preventie, bewustwording en voorlichting. De komende jaren gaan wij hiermee door. Verderop in het

jaarverslag en in bijlage 4 vindt u meer informatie over de communicatie en de persuitingen van het Centrum IKO.

Organisatorische kwetsbaarheid

Steeds meer ouders en professionals weten het Centrum te vinden. Het aantal contacten is t.o.v. 2015 met 60 % gestegen naar 9600. De werkdruk is hierdoor enorm toegenomen. Een verdere stijging met hetzelfde aantal medewerkers is niet verantwoord.

Een kleine organisatie moet zich altijd voorbereiden op een eventueel vertrek of ziekte van een medewerker. De cliënten en taken van het Centrum mogen geen nadeel ondervinden van personele wisselingen bij het Centrum. Bijvoorbeeld het Mediation Bureau wordt door 1 medewerker gerund. Tijdens vakantie en ziekte hebben we een vervangster, maar het blijft kwetsbaar om alle kennis en kunde bij 1 persoon te beleggen. Een factor die bij vervanging zeer behulpzaam is gebleken, is dat de medewerkers via de I-pad beschikking tot hun email hebben. Daar wordt veelvuldig gebruik van gemaakt als zij voor werk een afspraak hebben of incidenteel thuiswerken. In 2017 gaan we een verdiepingsslag maken met efficiënter werken, waar nog tijdwinst te behalen valt.

Verantwoording

Het ontvangen, besteden en verantwoorden van subsidie gebeurt zorgvuldig bij het Centrum IKO. Hoe we dat geld hebben besteed en wat we ermee hebben bereikt, daarover leggen we in dit verslag en de bijbehorende jaarrekening verantwoording af. Allereerst aan onze primaire subsidiegever het Ministerie van Veiligheid en Justitie, maar ten tweede ook aan alle ouders en professionals die zijn betrokken bij deze materie. Dit jaarverslag bestaat uit twee delen. In het eerste deel besteden we aandacht aan de verschillende activiteiten die zijn ontplooid in 2016 en samenvattingen daarvan. In het tweede deel (de bijlagen) staan de cijfers centraal.

Voldoening

Internationale kindervervoeringszaken zijn juridisch complex en emotioneel zwaar. Het oplossen dan wel voorkomen van kindervervoering kan niet zonder een goede samenwerking met medewerkers van andere instanties. Ik ben ook zeer verheugd dat mijn medewerkers goed samenwerken met beleidsmedewerkers en de medewerkers van de Centrale autoriteit van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het Bureau Liaisonrechter Internationale Kinderbescherming, rechtbank en hof Den Haag, de Ministeries van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken en VWS, Rijksoverheid, Rijksdienst Identiteitsgegevens, NVVB, Nationale Politie, Koninklijke Marechaussee, het Openbaar Ministerie, advocaten en mediators. Daarnaast ben ik trots op de regiomedewerkers die ouders thuis bezoeken en onze medewerkers ondersteunen in de 24/7 bereikbaarheid van het Centrum IKO, zij voegen een onmisbaar element toe aan de begeleiding van een zaak. De cliënten van het Centrum IKO hebben ook in 2016 laten zien dat zij in staat zijn om hun problemen in het belang van hun kinderen op te lossen, bijvoorbeeld in mediation. Met voldoening publiceer ik dit jaarverslag over een bewogen en bijzonder jubileumjaar 2016 en nodig ik u van harte uit om dit jaarverslag te lezen.

Mede namens alle medewerkers,

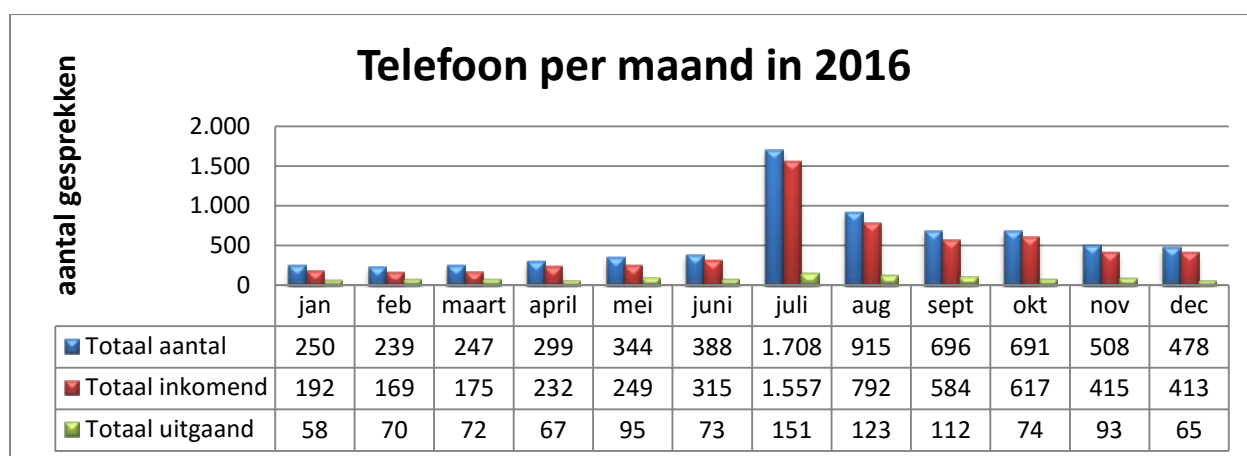
mr. Coşkun Çörüz,
directeur Centrum Internationale Kinderontvoering

SAMENVATTINGEN

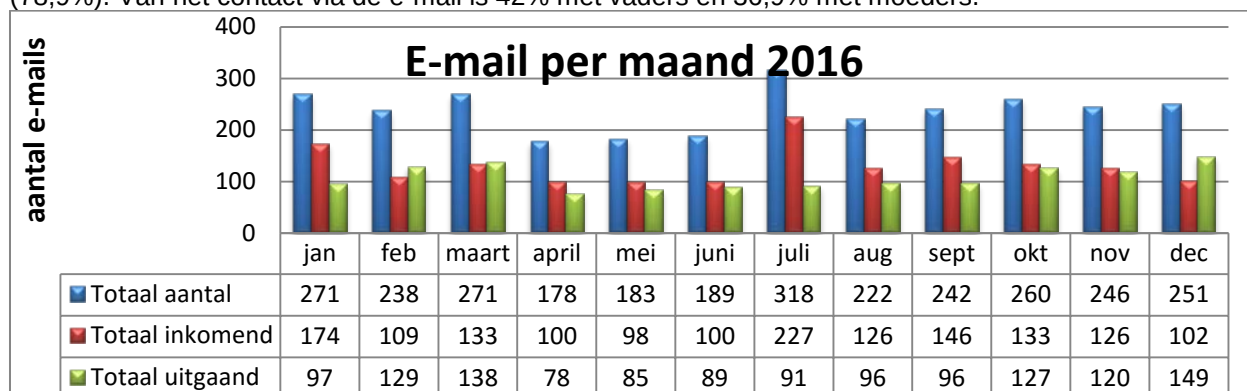
Contacten samenvatting

Het Centrum IKO heeft zowel telefonisch als via de e-mail contact met ouders en professionals. In totaal betrof het 9.632 contacten, verdeeld in telefonische en emailcontacten. Dit is een stijging van 60% ten opzichte van 2015.

In 2016 zijn er in totaal 6.763 telefonische contacten geweest. Hieronder vallen zowel inkomende als uitgaande gesprekken, zoals hieronder in de tabel weergegeven. Het percentage ouders dat belt, bedraagt 78,8%. Dit aantal bestaat uit 30,3% vaders en 48,5% moeders. Daarnaast zijn er ook contacten met professionals en familieleden en vrienden die in een persoonlijke betrekking staan tot het kind. Deze categorie beslaat de overgebleven 21,2%. Een eerste gesprek met een ouder duurt vaak 30-45 minuten om een goede inschatting van de situatie te kunnen maken. Indien de ouder daar prijs op stelt, belt het Centrum IKO altijd terug of er nog aanvullende vragen zijn en of het advies goed begrepen is door de ouder. Daarnaast biedt het Centrum altijd aan om de informatie ook per email toe te sturen om het rustig na te kunnen lezen.



Uit de tabel die hieronder staat weergegeven, is af te leiden dat in het jaar 2016 totaal 2.869 e-mailcontacten zijn geweest. Dit betreft zowel inkomende als uitgaande e-mails. Bij het contact dat via de e-mail verloopt, blijkt dat ook hier het meeste contact plaatsvindt met één van de ouders (78,9%). Van het contact via de e-mail is 42% met vaders en 36,9% met moeders.



Omdat internationale kinderontvoering een zeer specialistisch onderdeel is van het internationale familierecht, nemen ook veel professionals contact op voor deskundig advies. Deze categorie bedraagt, samen met de familie, 21,2%.

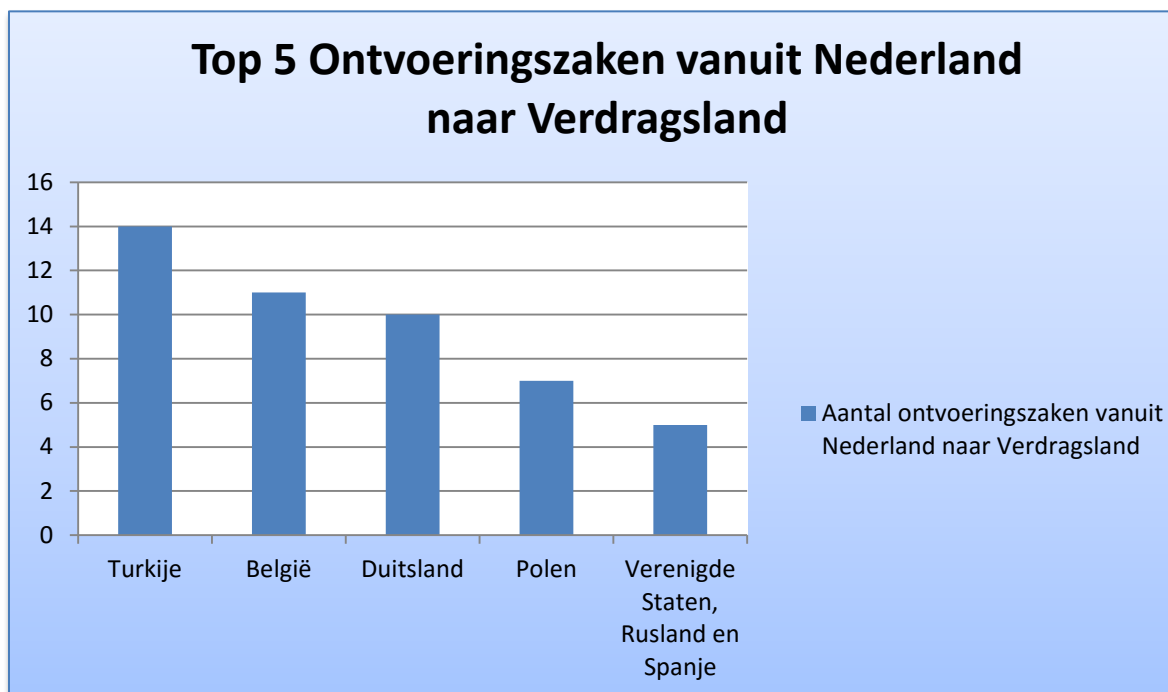
Meer informatie over de telefoon- en e-mailcijfers vindt u in bijlage 2.

Cliënten samenvatting

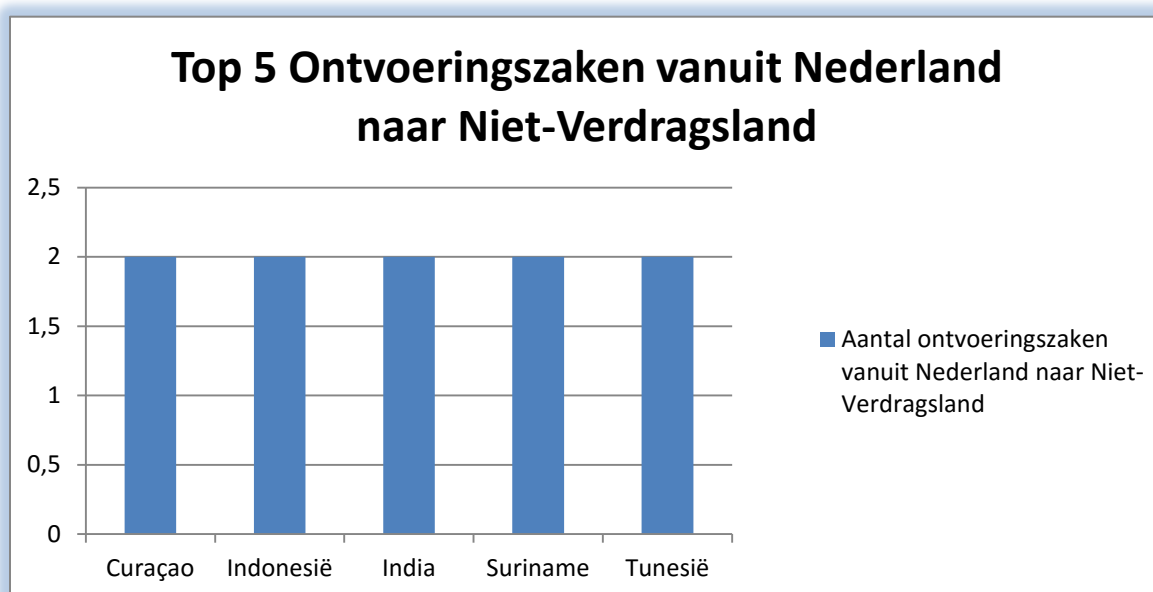
De cliënten van het Centrum IKO zijn prioriteit 1, omdat het belang van kinderen daarmee gemoeid is. Iedere ouder krijgt een eigen jurist als zaaksbehandelaar. Deze jurist is het aanspreekpunt voor de ouder, belt de ouder voor updategesprekken en geeft de ouder belangrijke informatie voor hun situatie. De medewerker registreert alle zaken, zodat er inzicht in de problematiek ontstaat.

Hieronder twee tabellen met een weergave van de meest voorkomende landen uit 2016 waar een kinderontvoering vanuit Nederland heeft plaatsgevonden. De meeste ontvoeringen waren uit Zuid-Holland, Noord-Holland en Noord-Brabant.

Landen

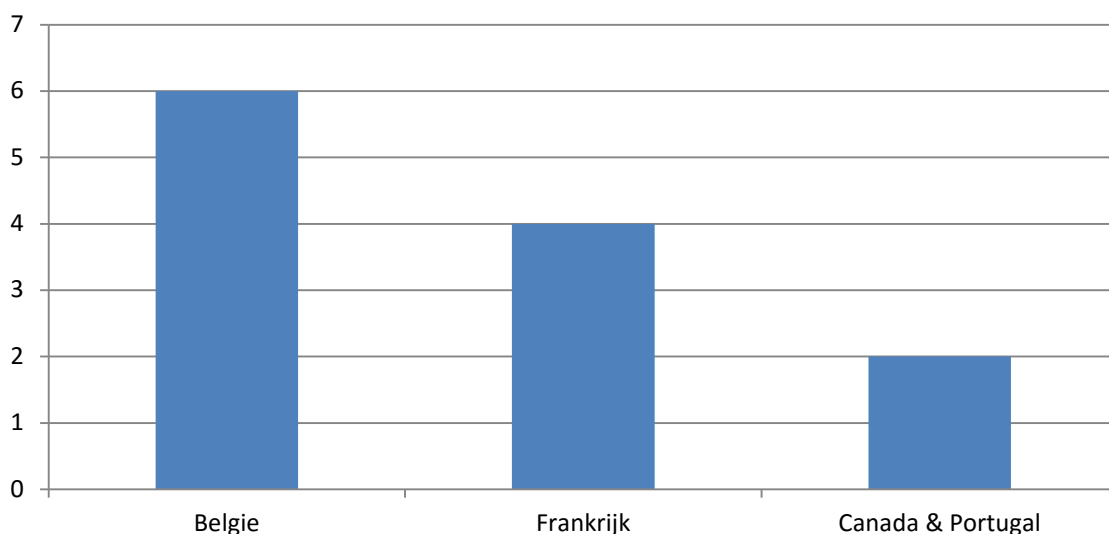


Er zijn 19 kinderen naar Turkije ontvoerd, 11 kinderen naar België, 17 kinderen naar Duitsland, 7 naar Polen en de Verenigde Staten, 6 kinderen naar Rusland en 5 kinderen naar Spanje.



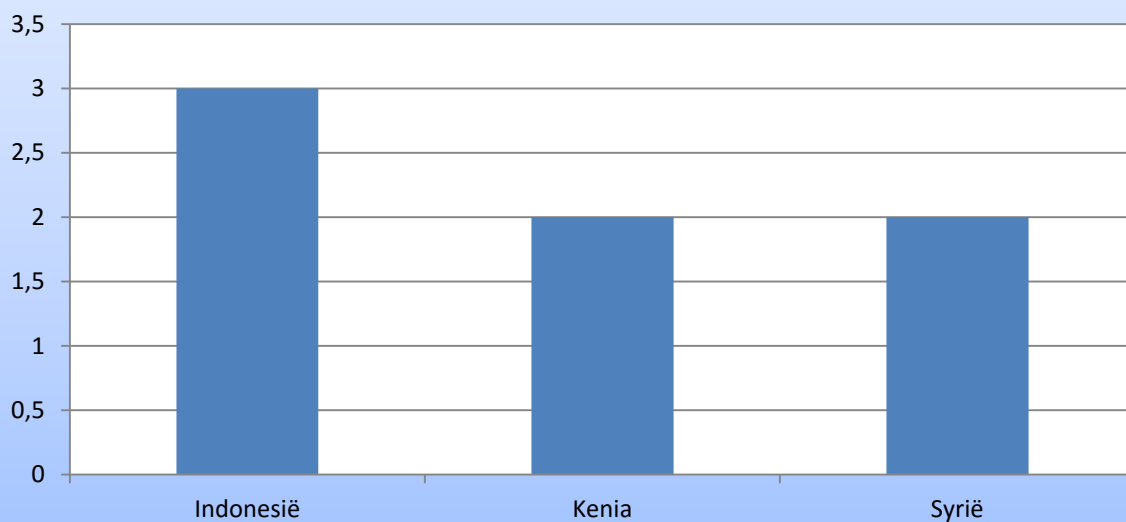
Er zijn twee kinderen ontvoerd naar India, Indonesië en Curaçao, 3 kinderen naar Tunesië en 5 naar Suriname.

Top 5 Ontvoeringszaken naar Nederland vanuit Verdragsland



Er zijn 10 kinderen vanuit België ontvoerd, 7 kinderen vanuit Frankrijk, 6 kinderen vanuit Canada en twee vanuit Portugal.

Top 5 Ontvoeringszaken naar Nederland vanuit Niet-Verdragsland



Er zijn 5 kinderen vanuit Indonesië ontvoerd, 3 kinderen vanuit Syrië en twee kinderen vanuit Kenia.

Zowel vaders als moeders nemen contact op met het Centrum IKO voor advies, begeleiding en informatie. De voornaamste taak van het Centrum IKO ligt op het gebied van dreigende en uitgevoerde internationale kinderontvoeringen.

Preventie

Voordat een internationale kinderontvoering plaats vindt, is vaak een periode van spanning en dreiging. Ouders zijn het niet met elkaar eens en komen er samen niet uit. In deze periode kan de kinderontvoering nog voorkomen worden. Daarom is het juist in dreigende situaties belangrijk om contact op te nemen met het Centrum IKO. In 2016 is over dreigende kinderontvoeringen 298 keer contact opgenomen door een ouder die bang is dat het kind door de andere ouder wordt meegenomen naar het buitenland. Van deze 298 zaken waren 156 moeders bang dat hun kind door de vader zou worden meegenomen en 142 vaders waren bang dat de moeder het kind mee zou nemen. In totaal waren hierbij 443 kinderen betrokken. Qua aantallen is opvallend dat er 30 dreigingen waarbij 43 kinderen betrokken zijn naar Marokko, naar Turkije 23 dreigingen waarbij 31 kinderen betrokken zijn en naar Spanje 15 dreigingen waarbij 18 kinderen betrokken zijn.

Veel ouders nemen ook contact op in verband met een dreiging naar een Niet-Verdragsland. Een Niet-Verdragsland maakt de zaak extra complex, aangezien de ouder weet dat als het kind wordt meegenomen de terugleiding zeer moeizaam zou kunnen zijn en niet via het Haags Kinderontvoeringsverdrag. De meeste dreigingen naar Niet-Verdragslanden hadden betrekking op Egypte (12 dreigingen waarbij 19 kinderen zijn betrokken), Iran (13 dreigingen waarbij 17 kinderen zijn betrokken) en Somalië (3 dreigingen waarbij 8 kinderen zijn betrokken).

Uitgevoerde ontvoeringen

Hieronder een overzicht van het totaal aantal uitgevoerde, of bij het Centrum IKO aangemelde, internationale kinderontvoeringen in 2016.

Totaal ontvoeringen

In totaal waren er 176 ontvoeringen
Hiervan waren er 123 ontvoeringen door de moeder
Hiervan waren er 51 ontvoeringen door de vader
Hiervan waren er 2 ontvoeringen door familie
In totaal waren hierbij 251 kinderen betrokken

Ontvoeringen naar Verdragslanden

In totaal waren er 151 ontvoeringen
* 110 ontvoeringen door de moeder
* 39 ontvoeringen door de vader
* 2 ontvoeringen door een familielid
* 214 kinderen betrokken

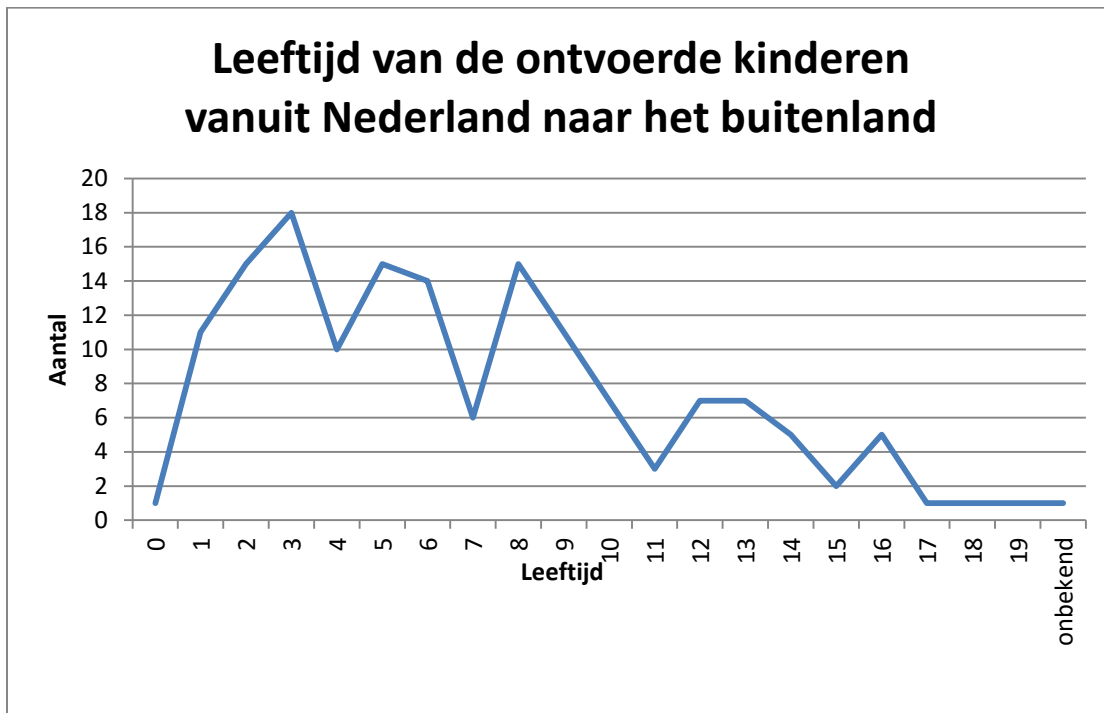
NB: Inclusief de zaken vanuit een Niet-verdragsland naar Nederland, omdat deze zaken worden behandeld volgens het Verdrag en de zaken buiten Nederland om naar een Verdragsland.

Ontvoering naar Niet-Verdragslanden

In totaal waren er 25 ontvoeringen
*13 moeders
*12 vaders
*37 kinderen betrokken

Leeftijden

Het jongste ontvoerde kind was twee maanden, de oudste 16 jaar. De meeste kinderen die ontvoerd zijn, waren tussen de 1-6 en 8-9 jaar.



Uiteraard heeft het Centrum IKO nog veel meer ouders geholpen met andere internationale vragen gerelateerd aan internationale kinderontvoering. Een toelichting op alle zaken met daarbij gespecificeerd de ouders, kinderen en landen vindt u in bijlage 3.

TOELICHTINGEN

Toelichting projecten en samenwerking

IKO-lezing

Op 21 november 2016 heeft de tweede IKO lezing plaatsgevonden, georganiseerd door het Centrum Internationale Kinderontvoering in samenwerking met en bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Tijdens deze IKO lezing is teruggeblikt op de afgelopen tien jaar en is vooruit gekeken. Wat kan er nog verbeterd worden in de komende tien jaar? Tevens is stilgestaan bij het tienjarig bestaan van het Centrum IKO. De lezing is door directeur van het Centrum IKO, dhr. Çörüz, geopend die heeft teruggekeken op het werk van het Centrum IKO in de afgelopen tien jaar en op de samenwerking met de ketenpartners. Ook heeft hij verschillende cijfers gepresenteerd. Zo heeft het Centrum IKO in de afgelopen tien jaar meer dan 45.500 contactmomenten gehad en hebben er in de afgelopen tien jaar bijna 1500 kinderontvoeringszaken gespeeld, waarbij bijna 2.200 kinderen betrokken zijn (geweest). Verder is vooruitgekeken op de plannen van het Centrum IKO voor de komende jaren, waarbij de advisering aan ouders en professionals als kerntaak voorop blijft staan. Daarna volgde dhr. Bervoets, hoofd Centrale autoriteit Ministerie van Veiligheid en Justitie. Hij heeft vooral gesproken over de ontwikkelingen en de samenwerking tussen de Centrale autoriteit en het Centrum IKO. Deze samenwerking, als ook de samenwerking tussen en met de andere ketenpartners, werd zeer geroemd tijdens de tweede IKO lezing. Vervolgens heeft dhr. Sumner, tevens voorzitter van de dag, de aanwezigen voorgelicht over de Brussel II bis Verordening en de wijzigingen die omtrent deze verordening worden voorgesteld. Aangezien het Nederlands model daarin als voorbeeld genomen, zal Nederland naar verwachting weinig wijzigingen hoeven door te voeren omtrent de aanpak van internationale kinderontvoeringen, indien de voorgestelde wijzigingen van de Europese Commissie worden doorgevoerd. Duidelijk bleek tijdens de tweede IKO lezing dat Nederland trots mag zijn op deze aanpak en de voortrekkersrol die het land heeft op dit gebied. Zeer bijzonder is het feit dat tijdens deze tweede IKO lezing ook een ouder zijn verhaal heeft gedaan over de ontvoering van zijn kind, de problemen waar een vader zonder gezag tegenaan loopt en de obstakels bij terugkeer. Na de pauze heeft mw. Ruitenbergs gesproken over het proefschrift dat zij heeft geschreven op het gebied van internationale kinderontvoering en het belang van het kind. Op haar vraag aan het publiek hoe Nederland de voortrekkersrol op dit gebied kan behouden, werd onder andere gereageerd dat Nederland wellicht nog een slag kan slaan in de nazorg en het welzijn van kinderen die ontvoerd zijn geweest. Vervolgens heeft dhr. Van Oijen, senior rechter en voorzitter van de expertgroep Maatwerk en Mediation, gesproken over mediation, de meerwaarde daarvan en de benodigde wijziging in de mindset van professionals in het werkveld.

Ten slotte was het de beurt aan mw. Storm, schrijfster van het kinderboek 'Over de grens', het eerste kinderboek over internationale kinderontvoering. Dit boek is geschreven, in opdracht van het Centrum IKO, voor het tienjarig bestaan van het Centrum Internationale Kinderontvoering. Zij heeft haar boek gepresenteerd en de directeur van het Centrum IKO heeft de eerste exemplaren van het boek uitgereikt aan dhr. Bervoets en dhr. Leenders van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en daarnaast aan de andere ketenpartners op het gebied van internationale kinderontvoering.



EWELL

Verbeteren van het welzijn van kinderen, daar maakt het Centrum IKO zich al jaren sterk voor. Het Centrum IKO neemt deel aan het Europees project 'ensuring the well-being of children in judicial cooperation in cases of international child abduction' (EWELL). Het doel van het project is het welzijn verbeteren van kinderen die zijn achtergehouden in, of meegenomen naar een ander land door een van hun ouders. Dit doel willen we bereiken door middel van een goede juridische samenwerking en een kindvriendelijk rechtssysteem. Het Centrum IKO werkt hiervoor samen met initiatiefnemer Child Focus (België), Universiteit Antwerpen, CFPE-Enfants Disparus (Frankrijk), de Franse Centrale Autoriteit en Missing Children Europe.

In januari 2016 is het Europees onderzoeksproject in Brussel voor twee jaar van start gegaan. Het project zal juridische professionals en beleidsmakers, die bij deze internationale zaken zijn betrokken, meer inzicht geven in de psychologische effecten van een dergelijke meenamen dan wel achterhouding op kinderen. Er wordt gekeken welke factoren hun welzijn beïnvloeden. De resultaten zullen bijdragen aan een betere beoordeling van 'het belang van het kind'. Het project vloeit voort uit een door de Europese Commissie geplaast verzoek om te komen tot projecten die bijdragen aan de correcte en consequente implementatie van de Brussel II bis Verordening.

Om tot bovengenoemde resultaten te komen is het onderzoek onderverdeeld in vier fases, die zich richten op de situatie voor, tijdens en na de achterhouding dan wel meenamen van het kind. In de eerste fase vindt een kwantitatief onderzoek plaats door middel van het versturen van vragenlijsten aan ouders die betrokken zijn geweest bij een internationale kinderneemname dan wel een achterhouding. Doordat het onderzoek in zowel België, Nederland als Frankrijk wordt uitgevoerd, kunnen veel ouders worden benaderd. Dit en het feit dat vrijwel alle EU-lidstaten bij het onderzoek worden betrokken, maakt het project bijzonder. Eind 2016 zijn de vragenlijsten naar de ouders verstuurd en hebben wij veel ingevulde vragenlijsten weer retour mogen ontvangen. Op het moment van schrijven worden de resultaten uit de vragenlijsten geanalyseerd.

Wat het onderzoek met name uniek maakt, is de betrokkenheid van de kinderen zelf. In de tweede fase van het onderzoek kunnen de kinderen die slachtoffer zijn van een dergelijke meenamen of achterhouding, hun eigen mening geven. Dit kwalitatieve onderzoek vindt plaats door middel van interviews. In september en oktober 2016 zijn de interviews met de kinderen gehouden en de uitkomsten hiervan zullen begin 2017 worden geanalyseerd.

De derde fase bestaat uit het verrichten van juridisch onderzoek naar het horen van kinderen in terugkeerprocedures in verschillende EU-lidstaten. Een quickscan van dit onderzoek is op 30 mei 2016 gepresenteerd aan de stuurgroep van het project, bestaande uit zes (juridische) professionals uit verschillende EU-lidstaten. Zij geven tevens hun advies met betrekking tot de andere fases in het onderzoek. Tenslotte beoogt fase vier, door middel van een conferentie in Antwerpen eind 2017, de resultaten, good practices en aanbevelingen uit het onderzoek te delen met juridische professionals en beleidsmakers uit verschillende EU-lidstaten. Het doel is te komen tot een goede juridische samenwerking, een kindvriendelijk rechtssysteem en daarmee het welzijn van de kinderen te verbeteren.

Bijeenkomsten professionals

Het afgelopen jaar hebben het Centrum IKO en de Vereniging van Internationale Kinderontvoeringsadvocaten gezamenlijk de organisatie verzorgd van twee advocaten bijeenkomsten. In kinderonvoeringszaken en internationale familiezaken is het van belang dat de advocaat verstand van zaken heeft, aangezien het een specialistisch onderdeel van het recht betreft. Om te ondersteunen dat de kennis van de advocaten in deze zaken goed op peil blijft, bieden wij deze bijeenkomsten aan.

In juni heeft de eerste bijeenkomst plaatsgehad en deze is succesvol verlopen. Dhr. I. Sumner, een expert op het gebied van internationale familierechtspraak en regelgeving, heeft de advocaten bijgepraat over de laatste stand van zaken in deze rechtspraak. Bekeken is hoe advocaten deze rechtspraak in individuele zaken kunnen toepassen.

In september 2016 heeft de tweede bijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst waren vijf vertegenwoordigers van de Engelse organisatie CALA (Child Abduction Lawyers Association) aanwezig om gedachten en ervaringen uit te wisselen omtrent internationale kinderonvoeringszaken. Uiteraard is kennisoverdracht van groot belang binnen dit rechtsgebied, omdat het altijd meerdere landen betreft. Mrs. Blackburn, voorzitter van de Engelse organisatie CALA, heeft deze organisatie

geïntroduceerd. CALA telt op dit moment 118 leden en organiseert verschillende activiteiten voor Engelse advocaten gespecialiseerd in internationale kinderonvoeringszaken. De Engelsen hebben uitleg gegeven over het verloop van een kinderonvoeringsprocedure in Engeland en Wales.

LEPCA II

Het tweede LEPCA-project is succesvol verlopen in 2016. Gedurende het jaar is er een viertal webinars live uitgezonden vanuit een professionele studio in Hilversum. We hebben een goede start gemaakt met de bijeenkomst van de Advisory Board. Hier kwamen acht gewaardeerde professionals op het gebied van internationale kinderonvoering uit verschillende Europese landen bijeen om te brainstormen over de onderwerpen en trainers van het LEPCA II project. De goede resultaten die hieruit voort kwamen, zijn rechtstreeks in de praktijk toegepast bij de organisatie van de webinars.

Meer dan 250 advocaten en andere professionals, afkomstig uit 30 verschillende landen, hadden zich aangemeld voor de eerste webinar "A LEPCA-lawyer's basic tool kit", welke plaatsvond op 28 en 29 april 2016. Dr. Kruger van de Universiteit van Antwerpen heeft de deelnemers van de webinars meegenomen in haar training over de juridische achtergrond van internationale kinderonvoering. Hierbij is besproken welke verschillende internationale en Europese regels van toepassing kunnen zijn op een internationale kinderonvoeringszaak. Hierbij is tot in detail besproken wat de artikelen uit het verdrag daadwerkelijk betekenen en waaraan de advocaten kunnen denken bij het voeren van een procedure.

De tweede webinar heeft op 21 en 22 juni 2016 plaatsgevonden. Het overkoepelende thema was 'Crossborder Family Mediation'. Tijdens het eerste deel van de webinar is het belang van crossborder mediation uiteengezet. Hierbij werd toegespitst op de rol van de advocaat tijdens het mediation proces. Dit eerste deel werd verzorgd door onze projectpartner, Mediation bei internationalen Kindschaftskonflikten (MiKK e.V) uit Duitsland. Het tweede deel van de webinar ging over de wijze waarop mediation geïntegreerd kan worden in de internationale kinderonvoeringszaken. De webinar werd uitgevoerd door mr. Olland, seniorrechter en voorzitter van het Bureau Liaisonrechter Internationale Kinderbescherming en mr. Storm, crossborder mediator en jurist bij het Centrum IKO.

Dr. I. Sumner, expert op het gebied van het internationaal privaatrecht, heeft in twee delen van anderhalf uur tot in detail uitleg gegeven over de Brussel IIbis Verordening. Deze derde webinar is live uitgezonden op 20 september 2016. Indien een kind wordt ontvoerd binnen de Europese Unie is de rechter van de lidstaat waar het kind op dat moment is, bevoegd om te beslissen over de kinderonvoering. Op grond van het Haags Kinderontvoeringsverdrag kan een verzoek tot teruggeleiding worden ingediend bij deze rechter. Nu het kind binnen de EU is ontvoerd, biedt de Brussel II bis Verordening aanvullende regels. Dit betekent dus dat wanneer een kind van de ene naar de andere EU-lidstaat wordt ontvoerd, naast het Haags Kinderontvoeringsverdrag ook de Brussel II bis Verordening geraadpleegd moet worden.

De vierde en tevens laatste webinar over Europese jurisprudentie werd uitgezonden op 7 en 8 november 2016. Voor deze webinar kwamen er twee Franse en één Belgische advocaat naar Hilversum. Tijdens het eerste deel werd uitleg gegeven over het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Kinderontvoeringsprocedures kunnen ook voor dit Hof worden aangebracht op grond van een schending van het recht op 'family life'. Deel twee ging volledig over Europese jurisprudentie. Het Haags Kinderontvoeringsverdrag wordt door verschillende rechters uit diverse EU landen toegepast. Ook al gaat het over een en hetzelfde verdrag is het van belang te kijken hoe het wordt toegepast door de rechters uit verschillende EU landen.

Vanzelfsprekend heeft het LEPCA team van het Centrum IKO zich met name in het laatste kwartaal beziggehouden met de organisatie en voorbereidingen voor de conferentie die plaatsvindt in januari 2017 in Berlijn.

Toelichting deskundigheidsbevordering

Het Centrum IKO staat voor expertise en deskundigheid. Het is van belang dat alle medewerkers, zowel op kantoor als de regiomedewerkers, hun kennis op peil houden en nieuwe kennis opdoen. Daartoe heeft de benodigde scholing plaatsgevonden. De medewerkers zijn bijvoorbeeld getraind over omgaan met de media, radicalisering, Excel (voor het verbeteren van de rapportages voor het Ministerie) en Timemanagement om te leren omgaan met de werkdruk en nog efficiënter te leren werken. Daarnaast is een bijeenkomst georganiseerd voor de regiomedewerkers. Bijeenkomsten, trainingen en presentaties dragen bij aan de expertise van het Centrum IKO. De medewerkers zijn o.a. aanwezig geweest bij de NGO Connection Day, een FJR-lezing en een tweedaagse SUMMIT in Brussel. Informatie onder professionals wordt uitgewisseld, nieuwe kennis en nieuwe contacten worden opgedaan. Het Centrum IKO heeft zelf de nodige presentaties en trainingen gegeven om bij te dragen aan de kennisvergroting, zodat ouders en kinderen zo goed mogelijk geholpen kunnen worden door diverse professionals. Een presentatie over internationale kinderontvoering op een congres in Den Haag, conferentie Protecting the Child in Berlijn en op het European Judicial Network tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie. In 2016 zijn veel presentaties over mediation en het Nederlandse model gegeven aan een Georgische delegatie, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de General Assembly van Missing Children Europe, de SSR en het LOVF. Daarnaast zijn er diverse werkbezoeken geweest op kantoor. Doel hiervan is kennis te delen en te vergroten. Deze werkbezoeken leiden tot nauwere samenwerking met diverse partners. In 2016 zijn o.a. diverse advocaten, een Tweede Kamerlid en de directeur van de Raad voor de Kinderbescherming bij het Centrum IKO op bezoek geweest.

Onderzoek en stagiaires

Naast de vaste medewerkers zijn in 2016 afwisselend vijf stagiaires werkzaam geweest bij het Centrum IKO. Een van deze stagiaires werkte uitsluitend ter ondersteuning van het Europese project Ewell (WellBeing of children). Na een intensieve training werken zij als hulplijnmedewerker onder directe verantwoordelijkheid van de juristen. Zij vormen een waardevolle aanvulling op het team.

Het Centrum IKO begeleidt ook studenten bij hun afstuderen. Op verzoek van het Centrum doen zij onderzoek naar een van de knelpunten die de juristen signaleren. Een van die knelpunten is de positie van de leerplicht. Waar krijgt een achterblijvende ouder mee te maken met betrekking tot de leerplicht? Bijvoorbeeld qua boetes die worden opgelegd, terwijl het uiteraard ook niet de bedoeling van de achterblijvende ouder was dat het kind werd meegenomen. Een andere stagiaire is tijdens haar stage ook extra begeleid met haar scriptie tijdens de stage.

Wij ondersteunen stagiaires bij hun afstuderen, zoals zij ons ondersteunen bij onze dagelijkse werkzaamheden.

Kick-off vakantie

De succesvolle preventieve campagne was in samenwerking met de Koninklijke Marechaussee op Schiphol en de Kinderombudsvrouw Kalverboer heeft de officiële aftrap gedaan. De boodschap van het Centrum IKO tijdens de kick-off van 2016 was:

*'LET OP! Reist u alleen met kinderen? Voorkom verdraging.
Het Centrum Internationale Kinderontvoering adviseert u een toestemmingsformulier te downloaden via kinderontvoering.org of neem contact op.'*

De campagne werd ondersteund door radioclips van het Centrum IKO op Qmusic en een video van de KMar over reizen met kinderen. In de eerste helft van juli is er al een verdubbeling van het aantal telefonische contactmomenten vanwege de vragen van ouders. Het toestemming-vakantieformulier is het meest gedownloade formulier van de Rijksoverheid.

Organisaties waarmee nationaal wordt samengewerkt

- Ministerie van Veiligheid en Justitie – Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Ministerie van Algemene Zaken
- Rijksoverheid
- Rechtbank 's-Gravenhage - Bureau Liaisonrechter Internationale Kinderbescherming
- Gerechtshof 's-Gravenhage
- Diverse Nationale Politie eenheden
- Het Openbaar Ministerie
- Landelijk Expertise Centrum Eergerelateerd geweld

- Landelijk Bureau Vermiste Personen
- Koninklijke Marechaussee
- Raad voor Rechtsbijstand
- Vereniging van Familierecht Advocaten en Scheidingsbemiddelaars (vFAS)
- Vereniging voor Internationale Kinderontvoeringsadvocaten
- Veilig Thuis
- Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht



Een bespreking over de samenwerking met het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating.

Organisaties waarmee internationaal wordt samengewerkt

- Childfocus Brussel, België
- MiKK, Mediation Bureau Berlijn, Duitsland
- Missing Children Europe,(MCE) en haar partnerorganisaties
- ISS International
- European Network of International Family Mediators



De coördinator van het Mediation Bureau geeft een presentatie in Rome bij één van de LEPCA Associate Partners.

Toelichting communicatie

Internationale kinderontvoering is nog steeds een onderbelicht onderwerp. Dat 'iedere werkdag een kind van en naar Nederland wordt ontvoerd' geeft de zwaarte van dit onderwerp aan. Verbazing over dit aantal is een vaak gehoorde reactie. Centrum IKO heeft sterk ingezet op preventie, bewustwording en voorlichting. Het effect blijkt uit:

- Een lichte daling op jaarbasis van het aantal kinderontvoeringen. Het aantal kinderontvoeringen neemt jaarlijks af sinds 2012.
- Meer ouders en professionals weten het Centrum te vinden. Het aantal contactmomenten is sterk toegenomen. Het is zelfs meer dan 9.000 in 2016.
- Het belichten van vooroordelen dat 'de meeste kinderen naar islamitische landen worden ontvoerd', in plaats van buurlanden en dat 'de meeste ontvoeringen door vaders in plaats van moeders plaats vindt' zijn onder de aandacht gebracht.
- Bewustwording door 'Voorkom kinderontvoering! Neem eerder contact op met Centrum IKO' komt voor in animatievideo en radiospot.
- Het aantal preventiezaken is sterk toegenomen. In 2006 heeft het Centrum IKO vanaf juni 57 preventiezaken behandeld, in heel 2016 waren dit 298 preventiezaken.
- Ook de buitenlandse pers weet het Centrum IKO te vinden.

De doelstellingen om het onderbelichte onderwerp van internationale kinderontvoering in het NOS journaal, het RTL Nieuws journaal en Jeugdjournaal onder de aandacht te brengen zijn meermaals gerealiseerd. Daarnaast zijn publicaties in landelijke dagbladen toegenomen in het AD, NRC Next, NRC Handelsblad, Trouw, de Telegraaf en de Moslimkrant en de persberichten zijn online goed in de publiciteit gekomen. De lijst met publicaties in de bijlage is verdubbeld sinds vorig jaar. De Belgische pers weet het Centrum IKO te vinden, door de luisteraars mee te nemen in een persoonlijk verhaal van een ouder over internationale kinderontvoering.

De perscontacten zijn uitgebreid en geïntensiveerd door een persoonlijke benadering naast de schriftelijke en online voeding. Daarnaast is de media aandacht vergroot door snel te reageren op persverzoeken en samenwerking met organisaties die zich inzetten voor het terugdringen van internationale kinderontvoering, zoals de Koninklijke Marechaussee.

Persberichten

<i>Datum</i>	<i>persbericht</i>	<i>onderwerp</i>
22 april 2016	<i>Toename vrouwelijke ontvoerders bij internationale kinderontvoering</i>	<i>Publicatie jaarverslag 2015</i>
5 juli 2016	<i>Drie kwart van de internationaal ontvoerde kinderen keert niet terug</i>	<i>Toestemming voor vakantie</i>
16 september 2016	<i>34 Nederlandse kinderen ontvoerd in de zomervakantie</i>	<i>Kinderen niet teruggekeerd na vakantie</i>
21 november 2016	<i>Eerste kinderboek over internationale kinderontvoering</i>	<i>Presentatie 1^e kinderboek over internationale kinderontvoering tijdens IKO-lezing</i>

Krachten bundelen bij kick-off zomervakantie met KMar en Kinderombudsvrouw

Op 5 juli is er een persbericht '*Drie kwart van de internationaal ontvoerde kinderen keert niet terug*' gelanceerd in samenwerking met de Koninklijke Marechaussee. De Kinderombudsvrouw heeft de kick-off campagne afgetrapt op Schiphol.

Radiospot

In de week voorafgaand aan de zomervakantie en in de week van de kick-off campagne om internationale kinderontvoering te voorkomen, is een radiospot vier keer prime-time gelanceerd op werkdagen bij Qmusic. Met de boodschap '*Let op! Reist u alleen met kinderen? Voorkom verdraging. Het Centrum Internationale Kinderontvoering adviseert u een toestemmingsformulier te downloaden via kinderontvoering.org of neem contact op.*'

Nieuwsbrief

Partners en de professionals hebben in 2016 onze drie nieuwsbrieven ontvangen. De doelgroep van de Centrum IKO Nieuwsbrief zijn o.a. advocaten, mediators, Nationale politie, Koninklijke Marechaussee en ministeries. De verspreiding geschiedt per e-mail en op de website.

Vertaling Engelstalige website

De website van het Centrum IKO www.kinderontvoering.org is vernieuwd in 2015 en in 2016 is gezorgd voor de vertaling. De website is nu volledig in het Engels beschikbaar.

Sociale media

In 2016 is 35 keer getwitterd door het Centrum IKO om meer bewustwording te realiseren over het onderwerp internationale kinderontvoering.

NRC Charity award gewonnen

De jaarlijkse NRC Charity Awards is woensdag 31 augustus uitgereikt door de heer Vandermeersch, hoofdredacteur NRC, in Pakhuis de Zwijger Amsterdam. Centrum IKO werd als eerste genoemd bij de selectie van de beste 6 inzendingen van de 23 genomineerde goede doelen. Het werd spannender en spannender...De hoofdredacteur zei bij onze campagne 'een harde boodschap' dat iedere werkdag een kind wordt ontvoerd door één van de ouders. De talentvolle studenten Bodt en Gossink van de Willem de Kooning Academie hebben dit treffend vormgegeven en dat onder tijdsdruk. 'Heel impactvol beeld' zoals de NRC dit benoemt. Het Centrum IKO werd, samen met anderen, met de NRC Charity Award beloond. De NRC redactie had 25 goede doelen geselecteerd voor de NRC Charity Awards in 2016.. In totaal hebben 225 goede doelen een motivatie ingestuurd.



Uitreiking NRC Charity Awards door de hoofdredacteur van het NRC.

Eerste kinderboek over internationale kinderontvoering

Het boek 'Over de grens' neemt de lezer mee in de wereld van een ontvoerd kind. Waar ga je als kind doorheen als je door een van je ouders wordt meegenomen naar het buitenland? De andere ouder weet niets van deze verhuizing. Het is een leesboek voor kinderen, een voorleesboek voor ouders en een 'inzichtenboek' voor professionals. Het kind centraal is niet zomaar het uitgangspunt van dit boek. In de afgelopen tien jaar is de Nederlandse aanpak in kinderontvoeringszaken sterk verbeterd. Nu gaat de Nederlandse aanpak in kinderontvoeringszaken de grens over. Het Nederlandse model om internationale kinderontvoering terug te dringen, wordt door de Europese Commissie aangeraden voor andere Europese landen.



Animatievideo over internationale kinderontvoering

In twee en een halve minuut wordt uitgelegd wat internationale kinderontvoering is, wat het Centrum IKO kan betekenen en hoe crossborder mediation kan zorgen voor door beide ouders gedragen oplossingen. De video werd gelanceerd tijdens de IKO lezing en staat op de homepage kinderontvoering.org bij 'wat is internationale kinderontvoering' en op YouTube.



Toelichting Mediation Bureau

Inleiding

Het afgelopen jaar is de Nederlandse werkwijze omtrent crossborder mediation in internationale kinderontvoeringszaken meerdere malen aan de orde gekomen op bijeenkomsten en daarbij als voorbeeld aangehaald. De Brussel II bis revisie verwijst naar de aanpak die wij als keten in Nederland hanteren en uitvoeren. Daarnaast is op diverse (internationale) werkbezoeken het onderwerp gepresenteerd. Nederland is een koploper op het gebied van mediation en wordt derhalve vaak toegepast in uiteenlopende familiezaken. Echter, in andere delen van Europa is het nog een onderbelichte werkwijze. Het delen van onze ervaring en samenwerking met andere landen en organisaties ervaren wij als belangrijk.

Tegelijkertijd blijven wij kijken naar hetgeen nodig is om gedurende het jaar crossborder mediation te faciliteren. Ook het afgelopen jaar is het voor ouders noodzakelijk geweest met elkaar in gesprek te komen middels crossborder mediation. Het bieden van maatwerk aan ouders heeft in 2016 tot een aantal waardevolle crossborder mediations geleid. Hierbij is het van belang te realiseren dat iedere deelname van een ouder aan mediation een stap in de goede richting is. Op deze wijze laten ouders zien dat zij zelf verantwoordelijkheid voor hun geschil willen nemen en zelf willen nadenken over een goede toekomst en oplossing voor hun kinderen. In veelvoorkomende gevallen hebben ouders elkaar al maanden niet gezien of gesproken. De eerste uren aan de mediationtafel bieden deze ouders de mogelijkheid om weer met elkaar in gesprek te komen. Het afgelopen jaar hebben wij getracht crossborder mediation zo veel als mogelijk op maat te maken voor ouders. Crossborder mediation is bijvoorbeeld ook beschikbaar voor ouders die niet naar de regiezitting in Nederland kunnen reizen. Daarnaast proberen wij bij problemen op het gebied van taal, financiën en reis altijd mee te denken aan een passende oplossing. Hieronder wordt het aantal verzoeken, mediations en bijzonderheden weergegeven. Tot slot, bieden wij een korte schets van een aantal activiteiten van het Mediation Bureau.

Coördinatie crossborder mediation

In 2016 heeft het Mediation Bureau 34 verzoeken tot crossborder mediation behandeld. In de laatste maand zijn daar drie verzoeken bij gekomen die worden meegenomen naar het volgende jaar. Deze drie verzoeken hebben geleid tot mediations die in 2017 zullen plaatsvinden.

In negentien verzoeken ging het om een internationale kinderontvoeringszaak (56%). Ouders die te maken hebben met een internationale kinderontvoering in Nederland, krijgen op twee momenten gesubsidieerde crossborder mediation aangeboden. De eerste keer via de Centrale autoriteit en de tweede keer via de regierechter van de rechtbank Den Haag. In het jaar 2016 zijn zeventien van de negentien verzoeken via de rechtbank Den Haag bij het Mediation Bureau aangebracht (89%). Twee zaken zijn via advocaten en ouders aangemeld (11%). Het Mediation Bureau is van alle zeventien zaken op de hoogte gebracht door de rechtbank Den Haag en opgeroepen aanwezig te zijn bij de zitting. In vier zaken bleek het niet noodzakelijk te zijn om aanwezig te zijn. De reden hiertoe was dat op voorhand duidelijk was dat één van de ouders niet ter zitting zou verschijnen en tevens niet wilde deelnemen aan crossborder mediation. In een enkele zaak werd het verzoek tot terugleiding ingetrokken.

Naast de internationale kinderontvoeringszaken, is het Mediation Bureau vijftien keer benaderd voor tal van overige internationale familiegeschillen (44%). Hierbij gaat het om verzoeken waarbij preventie van internationale kinderontvoering centraal staat, zoals bij de internationale omgangszaken, de internationale verhuizzaken en bij de verbreking van een internationale relatie. Immers, het maken van goede afspraken op voorhand voorkomt het plotselinge vertrek van een ouder met het kind. Deze verzoeken zijn doorverwezen door de rechtbank Leeuwarden (13%), rechtbank Den Haag (6,7%), rechtbank Utrecht (6,7%), de advocaat (6,7%) of door ouders zelf (66,7%).

Betrokken landen

In totaal zijn er 23 verschillende landen betrokken geweest bij de 34 verzoeken. De top vijf landen zijn België (vier zaken), Engeland (drie zaken), Duitsland (drie zaken), Oostenrijk (twee zaken), Frankrijk (twee zaken) en ook Colombia (twee zaken). Hieronder een overzicht van landen die de afgelopen jaren het meest zijn voorgekomen bij het Mediation Bureau.

Top 5 betrokken landen in crossborder mediation				
2016	2015	2014	2013	2012
België	België	België	Suriname	België
Engeland	Engeland	Duitsland	België	Engeland
Duitsland	Frankrijk	Engeland	Verenigde Staten	Noorwegen
Oostenrijk	Duitsland	Polen	Turkije	Australië
Frankrijk, Colombia	Zweden	Verenigde Staten	Bulgarije	Verenigde Staten

Overige landen die een enkele keer betrokken zijn geweest: Turkije, Curaçao, Panama, Letland, Roemenië, Rusland, Verenigde Arabische Emiraten, China, Brazilië, Kenia, Kanaaleilanden, Frans Guyana, Monaco, Canada, Tsjechië.

Crossborder mediations

In totaal hebben er zestien crossborder mediations plaatsgevonden. In negen crossborder mediations ging het om een internationale kinderontvoering. Hiervan is één zaak aangemeld door een ouder in de voorfase, derhalve kwam deze zaak niet voor subsidie in aanmerking. In één zaak hebben ouders volledige overeenstemming bereikt. In twee zaken is een spiegelovereenkomst getekend. Van de overige zeven crossborder mediations hebben vier mediations tot ondertekening geleid. Er is tweemaal een volledige overeenstemming bereikt en tweemaal deelovereenstemming. In totaal hebben zeven van de zestien crossborder mediations tot overeenstemming geleid (44%).

Kindgesprekken

Een vast onderdeel van de crossborder mediation is het kindgesprek tussen een derde crossborder mediator (kinddeskundige) en het betrokken kind. In 2016 is met vijf kinderen gesproken in de leeftijdscategorie drie tot en met zeven jaar. In de zaken waarin geen kindgesprek plaatsvond, kwam dit door de jonge leeftijd van het kind of het ontbreken van de toestemming van ouders.

Taal

In totaal hebben er zes crossborder mediations in het Engels, vijf in het Nederlands en één in het Spaans plaatsgevonden. Daarnaast is er viermaal een tolkdienst aanwezig geweest tijdens de mediationssessies, zodat ter plekke vertaald kon worden voor de ouders.

Skype

Deelname aan crossborder mediation is ook voor die ouders mogelijk, die niet naar Nederland kunnen afreizen. Het is niet altijd vanzelfsprekend dat ouders naar Nederland kunnen komen. In die gevallen bieden wij een online mediation aan via Skype. Het afgelopen jaar hebben twee mediations plaatsgevonden via Skype. Tijdens de sessies nemen de ouders ieder apart deel vanaf hun eigen locatie en zitten de mediators gezamenlijk op een kantoor.

Totaal resultaten van oktober 2009 tot en met 2016

Sinds oktober 2009 tot en met 2016 hebben er in totaal 129 crossborder mediations plaatsgevonden. In 99 zaken betrof het een internationale kinderontvoering. In de overige 30 zaken ging het om internationale omgang, toestemming voor vertrek, dan wel een andere (inter)nationale, grensoverschrijdende familiezaak. In 70 zaken hebben ouders overeenstemming bereikt (54%). Hierbij is 41 keer volledige overeenstemming (32%) bereikt en 29 keer een spiegelovereenkomst ondertekend (22%).

Publicaties vakliteratuur

Zowel in het voorjaar als in het najaar is een artikel gepubliceerd over crossborder mediation in de vakbladen Tijdschrift voor de Rechterlijke Macht (hierna: TREMA) en in het Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht (hierna: FJR). Juristen van het Centrum IKO hebben samen met een aantal crossborder mediators een artikel geschreven voor TREMA waarin de werkwijze en mogelijkheden van crossborder mediation worden benoemd. In de september uitgave is uitgebreid geschreven over de toepassing van crossborder mediation bij internationale verhuisproblematiek. Ter voorkoming van internationale kinderontvoering kan crossborder mediation preventief worden ingezet in internationale

familie zaken. Op dit moment wordt crossborder mediation toegepast op het moment dat de ontvoering al heeft plaatsgevonden. In de 'Recommendation on preventing and resolving disputes on child relocation' van de Raad van Europa zijn aanbevelingen opgenomen over de toepassing van crossborder mediation in een eerder stadium. Bij het bestuderen van deze Recommendation is de conclusie dat crossborder mediation in verschillende fases in de internationale verhuisproblematiek kan worden ingezet. Daarbij kan de wijze waarop crossborder mediation wordt toegepast in internationale kinderontvoeringszaken een inspiratiebron zijn.

Bezoek rechtbank Haarlem

De directeur van het Centrum IKO is samen met de coördinator van het Mediation Bureau op werkbezoek geweest bij het mediation bureau van de rechtbank Haarlem. Hierbij is uitvoerig gesproken over de mogelijkheden die crossborder mediation ouders met diverse culturele achtergronden kan bieden. Het was een nuttige bijeenkomst waarbij de verschillen tussen 'gewone' mediation en crossborder mediation in kaart zijn gebracht.

LOVF bijeenkomst

Begin juni is de directeur van het Centrum Internationale Kinderontvoering met de coördinator van het Mediation Bureau naar het Landelijk Overleg Vakinhoud Familie- en Jeugdrecht (LOVF) geweest om een presentatie te geven over de toepassing van crossborder mediation in internationale familiezaken. Hierbij waren de rechters en teamvoorzitters van de familierechtsafdeling van de rechtbanken aanwezig. Er is positief gereageerd en gesteld dat crossborder mediation vaker (preventief) toegepast zou moeten worden in internationale familiezaken, zoals bijvoorbeeld internationale verhuizaken en internationale omgangszaken.

Missing Children Europe – General Assembly

In het kader van de Internationale Dag van de Vermiste Kinderen heeft Missing Children Europe (MCE) haar algemene vergadering gehouden voor haar leden (30 organisaties in 26 landen van Europa). Op uitnodiging van MCE heeft het Mediation Bureau in samenwerking met de projectleider van het Europese netwerk van Crossborder Family Mediators (CBFM) een workshop gegeven. Deze workshop ging met name over de meerwaarde van het Mediation Bureau als schakel tussen alle betrokkenen: de ouders, de advocaten, de rechtbank etc. Hierbij is de werkwijze, onder andere bestaande uit de coördinatie van de crossborder mediation gedurende het hele traject, benadrukt.

EFJO video

Op uitnodiging van The European Family Justice Observatory (hierna: EFJO) is het Centrum IKO gevraagd een online presentatie te geven over crossborder mediation en de toepassing daarvan in internationale kinderontvoering. Het Mediation Bureau heeft hierin voorzien middels een opname van een video. Deze video is op de website van het EFJO geplaatst (<http://www.efjo.eu/>). Op deze website staan diverse gratis video's die betrekking hebben op onderwerpen uit het Europees familierecht.

Presentatie Georgië delegatie

In samenwerking met de Centrale autoriteit is uitleg gegeven over het Nederlandse 'pressure cooker' model aan een delegatie uit Georgië. Medio september ontving de Centrale autoriteit een viertal afgevaardigden uit Georgië om uitleg te geven over de werkwijze omtrent internationale kinderontvoering in Nederland. Georgië is partij bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag sinds 1997 en heeft derhalve een plicht om de artikelen uit dit verdrag na te leven. Het opdoen van ervaring en kennis bij andere Ca's kan hierbij van pas komen. Een goed voorbeeld dat ter inspiratie kan dienen is de toepassing van crossborder mediation bij kinderontvoeringszaken. In Nederland is crossborder mediation als het ware geïncorporeerd in de kinderontvoeringsprocedure. Deze vorm van mediation wordt namelijk stevast aan ouders aangeboden op een tweetal momenten.

Lunchlezing Buza

Eind september heeft het Centrum IKO een presentatie gegeven tijdens een lunchlezing over internationale kinderontvoering op het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Daarbij heeft de directeur van het Centrum IKO gesproken over het onderwerp internationale kinderontvoering en het werk dat het Centrum IKO doet. Internationale kinderontvoering betreft een onderbelicht onderwerp en bovendien kennen ouders in situaties van internationale kinderontvoering soms ook schaamte. 'Had je maar niet moeten trouwen met iemand uit het buitenland' of 'we hebben je toch gewaarschuwd', wordt nogal eens gedacht of gezegd. Ook tijdens deze lezing is aandacht besteed aan crossborder mediation en heeft de coördinator van het Mediation Bureau, mr. Irene Kroezen, hierover een uitgebreide uitleg gegeven. Ook heeft een juriste van de Centrale autoriteit uitleg gegeven over de werkzaamheden, evenals twee juristen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, die zich bezig

houden met internationale kinderontvoeringen. Zij spelen vooral een rol in zaken waarin een ontvoering heeft plaatsgevonden naar een land dat niet is aangesloten bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Onder andere via de Nederlandse ambassade in dat andere land, proberen zij de achterblijvende ouder te ondersteunen.



Lunchlezing op het Ministerie van Buitenlandse Zaken september 2016

Mediatorsbijeenkomst

Tijdens de mediatorsbijeenkomst in juni werd een training verzorgd door mevrouw Limahelu, transcultureel systeemtherapeute en bedenker van het familieverhalenspel. Zij heeft de mediators van nieuwe technieken voorzien die van pas kunnen komen tijdens crossborder mediation. Via verschillende thema's kan middels het stellen van vragen inzicht worden verkregen in iemands cultuur, normen en waarden en familiegeschiedenis. Ouders die uit verschillende culturen afkomstig zijn, hebben vaak uiteenlopende achtergronden en kunnen gebaat zijn bij het verkrijgen van dergelijke inzichten. Enerzijds is uitgelegd hoe vragen uit het spel kunnen worden toegepast in de praktijk, anderzijds is in groepjes zelf ervaren hoe gewerkt kan worden met de vragen. Een voorbeeldvraag in het thema wijsheid is bijvoorbeeld "Vertel een wijsheid of verhaal over je land of streek van herkomst". In vijf minuten kan degene die deze vraag heeft gekregen hierover vertellen. Een ander voorbeeld in het thema respect was: "Hoe ziet de rolverdeling tussen de mannen en de vrouwen uit jouw familie eruit". Doorgaans wordt in crossborder mediation enkel met de ouders gesproken en niet met de betrokken familieleden. Echter, het is de ervaring van de mediators dat dit vaak wel een belangrijke factor voor ouders is, die meespeelt om tot overeenstemming te komen. De tweede helft van de bijeenkomst is besteed aan de evaluatie van de crossborder mediations die hebben plaatsgevonden. De rol van het jonge kind is hierbij besproken en tevens de positie van de niet gespecialiseerde advocaat.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

De organisatie

Het Centrum IKO is een onafhankelijke landelijke stichting gefinancierd door het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ). De Stichting heeft een Raad van Toezicht. De leden van de Raad van Toezicht vergaderen viermaal per jaar. De statutair directeur heeft de dagelijkse leiding over het vaste team van medewerkers op kantoor en de vrijwillige medewerkers in de regio.

De leden van de Raad van Toezicht

- Dhr. prof. mr. P. Vlaardingerbroek, voorzitter
- Mevr. E. de Waal
- Mevr. prof. mr. dr. B. de Hart
- Dhr. R. Lips

Statutair directeur

- Dhr. mr. C. Çörüz

Het Centrum IKO heeft tien medewerkers en had in 2016 afwisselend vijf stagiaires. Daarnaast hebben in 2016 twaalf vrijwilligers in de regio meegewerkt.

Stichting Centrum IKO is op hoofdlijnen trendvolger van de CAO van de NPO (Nederlandse Publieke Omroep). De pensioenen zijn ondergebracht bij PNO media.

Externe dienstverleners:

- Gene It: onderhoud automatisering
- FLMM: bouw en onderhoud website
- Dierdorp registeraccountants: loonadministratie
- GrossCreative grafische vormgeving: publicaties en website
- Pijpers en Van der Aart (na de verhuizing): schoonmaak

BIJLAGE 2

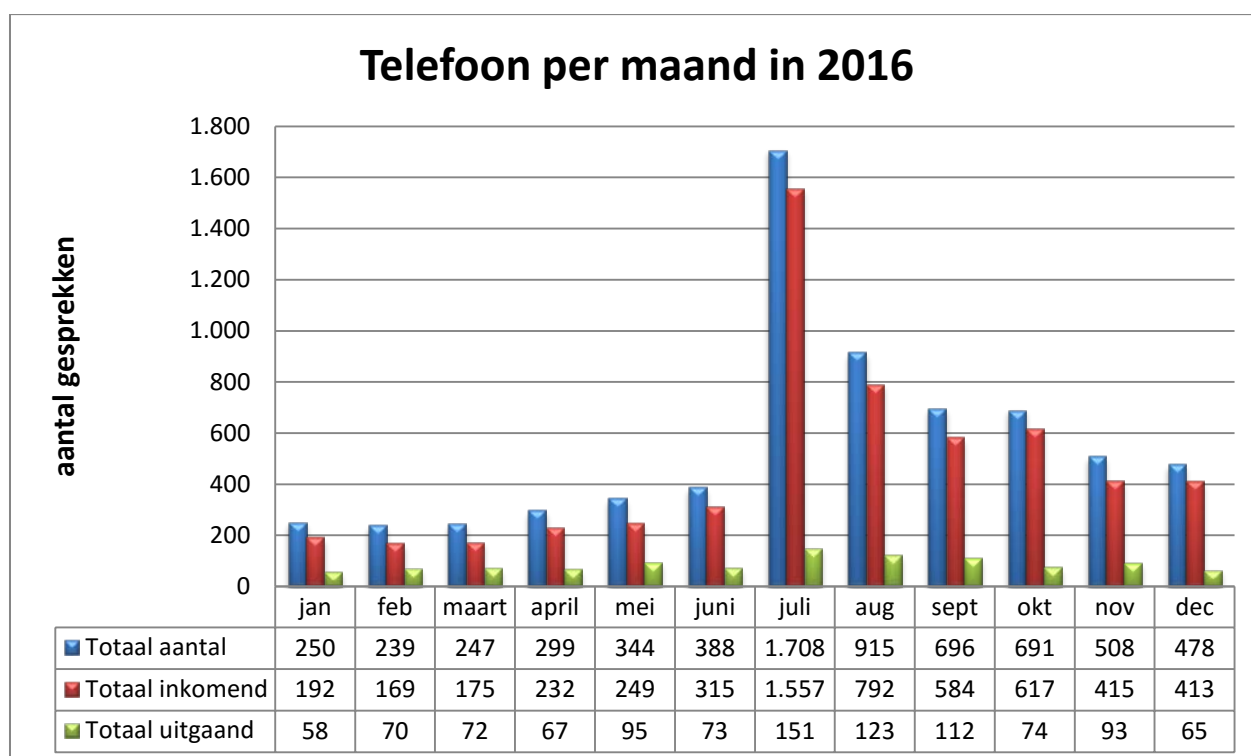
Contacten per telefoon en e-mail

Telefonisch contact in 2016

Het merendeel van de cliënten dat contact opneemt met het Centrum IKO bestaat uit ouders. Het percentage ouders dat belt, bedraagt 78,8%. Dit aantal bestaat uit 30,3% vaders en 48,5% moeders. Daarnaast zijn er ook contacten met professionals en familieleden en vrienden die in een persoonlijke betrekking staan tot het kind. Deze categorie beslaat de overgebleven 21,2%. Een telefonisch gesprek kan er voor zorgen dat veel informatie over de situatie wordt ingewonnen. Om goed te kunnen adviseren, in bijvoorbeeld preventiesituaties, is het belangrijk om bij ouders goed door te vragen, zodat een passend advies op maat kan worden gegeven. Enkel communicatie via de e-mail is dan soms ontoereikend.

Overzicht telefoongesprekken per maand

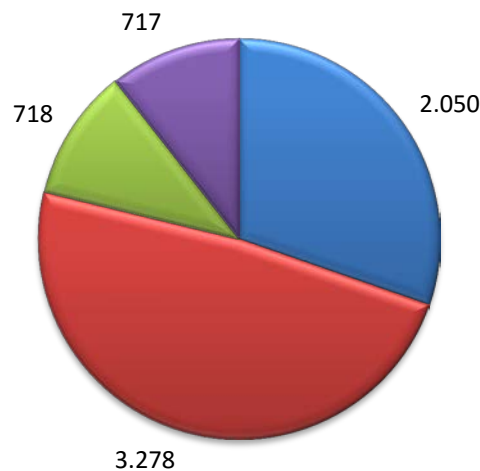
Uit onderstaande tabel blijkt dat in het jaar 2016 in totaal 6.763 telefonische contacten zijn geweest. Hieronder vallen zowel inkomende als uitgaande gesprekken. In 2016 is een piek te zien in de maand juli. In deze maand zijn er 1.557 inkomende telefoontjes geweest. In deze maand werden vooral heel veel vragen gesteld over het reizen met minderjarige kinderen. Veel ouders hebben rond de zomervakantie bovendien vragen en zorgen wanneer de andere ouder met hun kind op vakantie wil gaan.



In onderstaande diagram wordt weergegeven hoeveel telefoongesprekken er zijn geweest per cliënttype.

Aantal telefooncontacten per cliënttype

■ Vader ■ Moeder ■ Familie en vrienden ■ Professionals



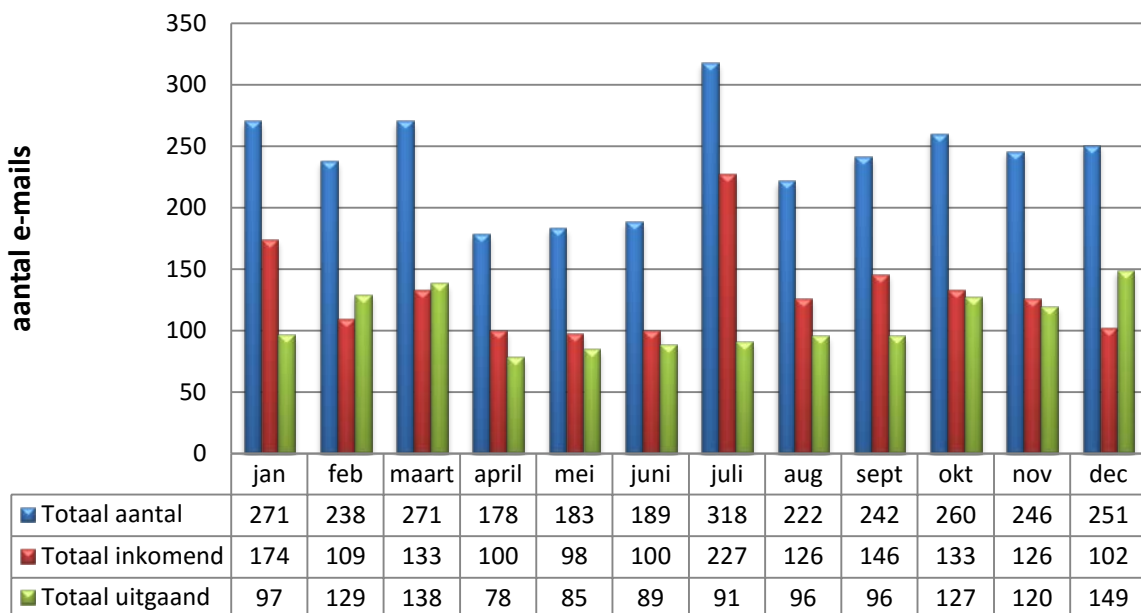
E-mail contact in 2016

Bij het contact dat via de e-mail verloopt, blijkt dat ook hier het meeste contact plaatsvindt met één van de ouders (78,9%). Van het contact via de e-mail is 42% met vaders en 36,9% met moeders. Vanwege de vaak emotionele situatie waarin ouders zich bevinden, is het prettig om in sommige gevallen het advies zowel telefonisch als per e-mail toe te lichten. Ouders vinden het prettig om ons advies ook op schrift te krijgen, zodat ze het thuis nog eens rustig kunnen nalezen.

Overzicht e-mailcontacten per maand

Uit de tabel die hieronder staat weergegeven, is af te leiden dat in het jaar 2016 totaal 2.869 e-mailcontacten zijn geweest. Dit betreft zowel inkomende als uitgaande e-mails. In de maand juli is een piek te zien van het aantal inkomende e-mails. Veel ouders hadden vragen over het reizen met minderjarige kinderen in deze periode.

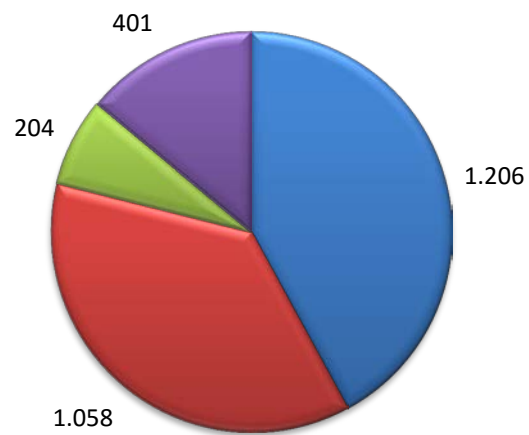
E-mail per maand 2016



In onderstaande diagram wordt weergegeven hoeveel e-mailwisselingen er zijn geweest per cliënttype.

Aantal e-mailcontacten per cliënttype

■ Vader ■ Moeder ■ Familie en vrienden ■ Professionals



BIJLAGE 3

Cliënten 2016

Inleiding

In 2016 hebben in totaal 5.064 nieuwe cliënten contact opgenomen. Deze zijn geregistreerd als eerstelijns en tweedelijns zaken welke hieronder nader worden toegelicht.

Afgehandeld eerste lijn

In 2016 heeft het Centrum IKO 4.316 cliënten geholpen met advies, begeleiding en voorlichting welke daarna geen verdere begeleiding nodig hadden. Dit betrof maar liefst 6.139 kinderen. Onder de categorie *afgehandeld eerste lijn* vallen alle professionals, familieleden en ouders die na een paar contacten voldoende advies hadden. Een vakantie valt daar in principe ook onder, tenzij er maatwerk nodig is in verband met problemen tussen de ouders bijvoorbeeld. Overige ouders worden als tweedelijns geregistreerd omdat daar uitgebreid contact mee is geweest.

Onderwerpcode	Aantal eerstelijns
Verzorgende ouder ontvoerder	71
Niet-verzorgende ouder ontvoerder	39
Co-ouder ontvoerder	7
Ontvoering door familie	4
subtotaal uitgevoerde ontvoeringen	121
Binnenlandse ontvoering/omgang	12
Dreigende ontvoering	92
Internationale omgangsregeling	22
Toestemming voor vertrek	50
Toestemming voor vakantie	3.749
Algemeen advies	238
Geoorloofde overbrenging	18
Kind terug (nazorg)	3
116000 vermissing	11
Totaal eerstelijnszaken	4.316

De 121 uitgevoerde ontvoeringen; te weten ontvoering door de verzorgende ouder, niet-verzorgende ouder, co-ouder en een ontvoering door een familielid in een eerstelijns zaak zijn bij het Centrum IKO gemeld door een derde, niet zijnde de ouder.

Nieuw binnengekomen tweedelijnszaken

In 2016 zijn 748 nieuwe tweedelijnszaken zijn geregistreerd.

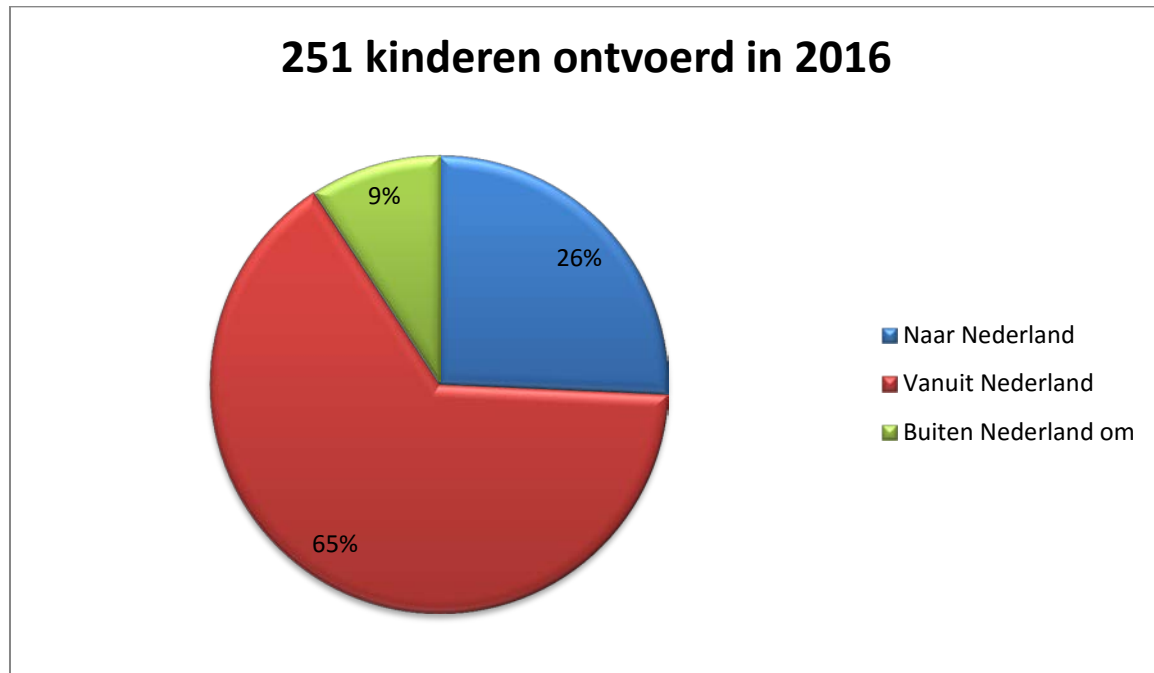
Categorie	Aantal zaken	Aantal kinderen
<i>Verzorgende ouder ontvoerder</i>	104	141
<i>Niet-verzorgende ouder ontvoerder</i>	59	95
<i>Co-ouder ontvoerder</i>	11	13
<i>Ontvoering door familie</i>	2	2
Totaal uitgevoerde ontvoeringen	176	251
Ontvoering binnen het Koninkrijk	1	1
Binnenlandse ontvoering/omgang	13	17
Dreigende ontvoering	298	439
Internationale omgangsregeling	51	71
Toestemming voor vertrek	62	103
Toestemming voor vakantie	43	64
Weerleggen van dreiging	4	5
Geoorloofde overbrenging	30	39
Kind terug (nazorg)	12	16
Algemeen advies	47	83
116000 vermissing	11	17
Totaal zaken 2016	748	1.106

Ontvoeringen

In 2016 zijn 176 ontvoeringen gemeld bij het Centrum Internationale Kinderontvoering. Hierbij waren 251 kinderen betrokken. Dit betrof zowel ontvoering naar Nederland toe, als ook ontvoering vanuit Nederland naar het buitenland en ontvoeringen buiten Nederland om. In 70% van de ontvoeringen is het de moeder die de kinderen heeft meegenomen, in 30% was de vader de ontvoerende ouder. Daarnaast zijn in 2016 twee kinderen, niet door een ouder, maar door een familielid ontvoerd.

Totaal ontvoeringen

In totaal waren er 176 ontvoeringen
Hiervan waren er 123 ontvoeringen door de moeder
Hiervan waren er 51 ontvoeringen door de vader
Hiervan waren er 2 ontvoeringen door familie
In totaal waren hierbij 251 kinderen betrokken



Ontvoeringen naar Verdragslanden

In totaal waren er 151 ontvoeringen
* 110 ontvoeringen door de moeder
* 39 ontvoeringen door de vader
* 2 ontvoeringen door een familielid
* 214 kinderen betrokken

NB: Inclusief de zaken vanuit een Niet-verdragsland naar Nederland, omdat deze zaken worden behandeld volgens het Verdrag en de zaken buiten Nederland om naar een Verdragsland.

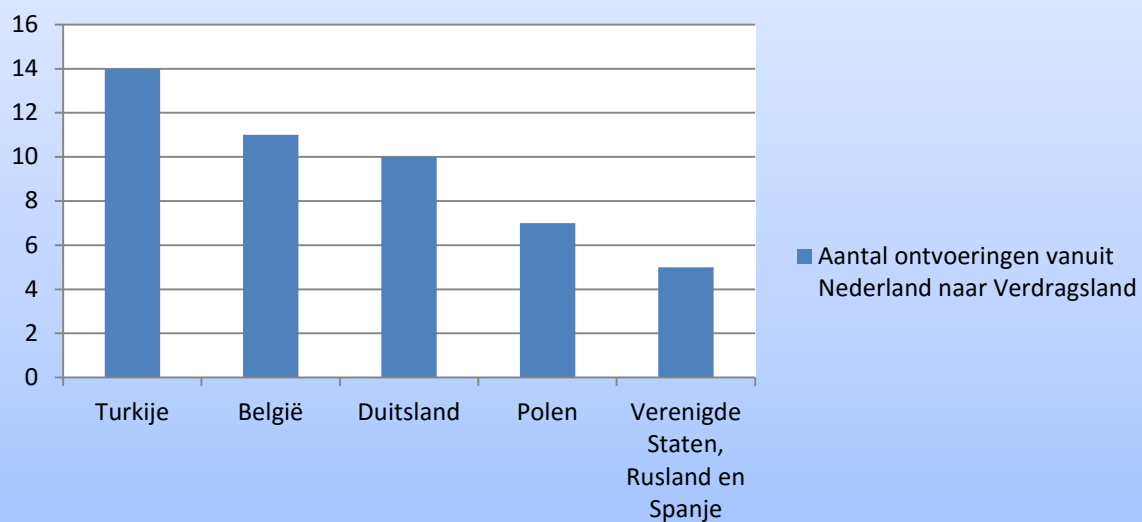
Ontvoering naar Niet-Verdragslanden

In totaal waren er 25 ontvoeringen
*13 moeders
*12 vaders
*37 kinderen betrokken

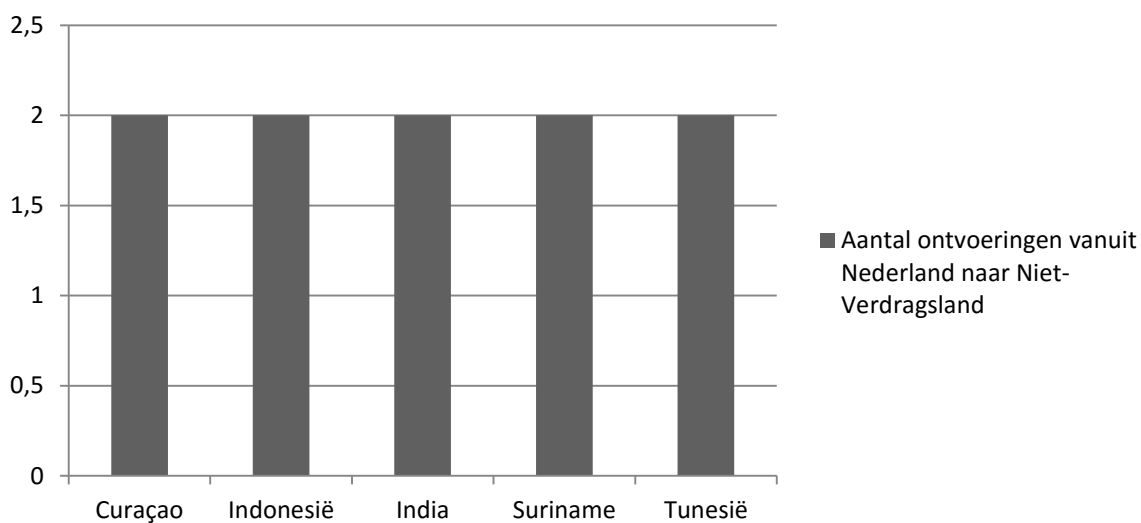
In de onderstaande grafieken vindt u deze gegevens uitgesplitst. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de verzorgende ouders en de niet-verzorgende ouders die hun kind(eren) hebben meegenomen. In welke categorie een ouder valt is afhankelijk van de zorgverdeling die ouders op het moment van de ontvoering hadden. Wanneer deze in grote mate gelijk is, en een van de ouders neemt het kind mee, dan spreekt het Centrum IKO van een co-ouder ontvoerder.

Een ander onderscheid dat relevant is in de advisering van een ontvoering, is het onderscheid tussen ontvoering naar een Verdragsland en een ontvoering naar een Niet-Verdragsland. Dit betekent een land dat aangesloten is bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980, dan wel om een land dat daarbij niet is aangesloten.

Top 5 Ontvoeringen vanuit Nederland naar Verdragsland

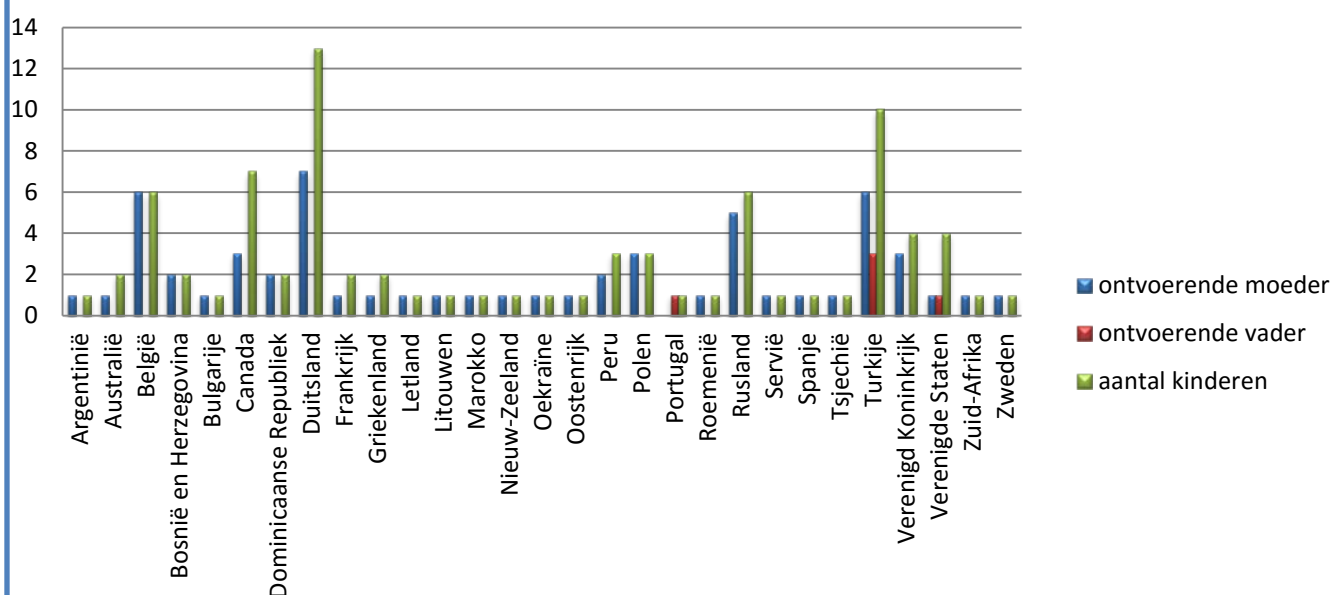


Top 5 Ontvoeringen vanuit Nederland naar Niet-Verdragsland



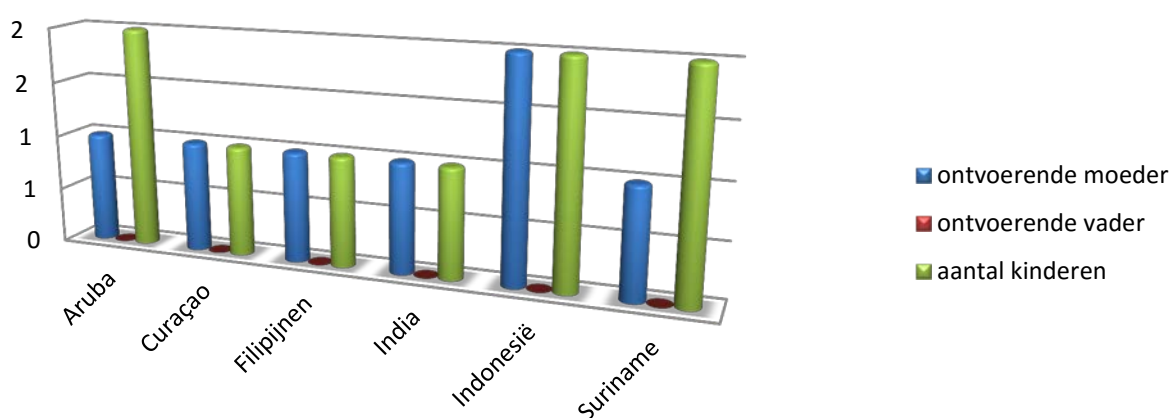
Bij bovenstaande top 5 zijn naar alle landen evenveel ontvoeringen, namelijk twee zaken.

Verzorgende ouder/ ontvoerder vanuit Nederland naar Verdragsland



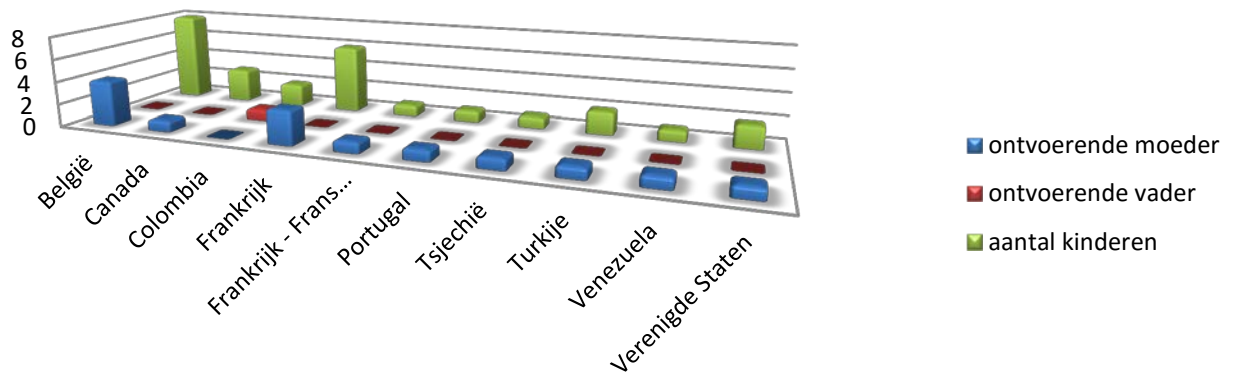
In bovenstaande tabel ziet u een overzicht van het aantal verzorgende ouders welke hun kind vanuit Nederland hebben ontvoerd naar een ander Verdragsland. Hierbij ging het om 57 moeders, 5 vaders en 81 kinderen.

Verzorgende ouder ontvoerder van Nederland naar Niet-Verdragsland



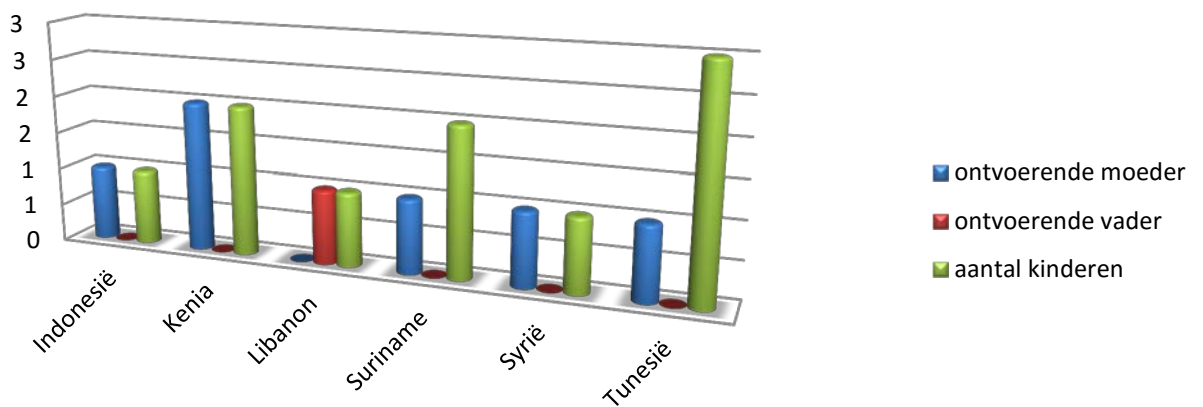
In bovenstaande grafiek ziet u het aantal ontvoeringen door een verzorgende ouder naar een Niet-Verdragsland. Opvallend is dat hierbij geen enkele vader is betrokken. In totaal ging het om 7 moeders en 9 kinderen.

Verzorgende ouder/ ontvoerder vanuit een Verdragsland naar Nederland



Bij de ontvoeringen vanuit een ander Verdragsland naar Nederland ging het om 14 moeders, één vader en 27 kinderen.

Verzorgende ouder ontvoerder van Niet-Verdragsland naar Nederland



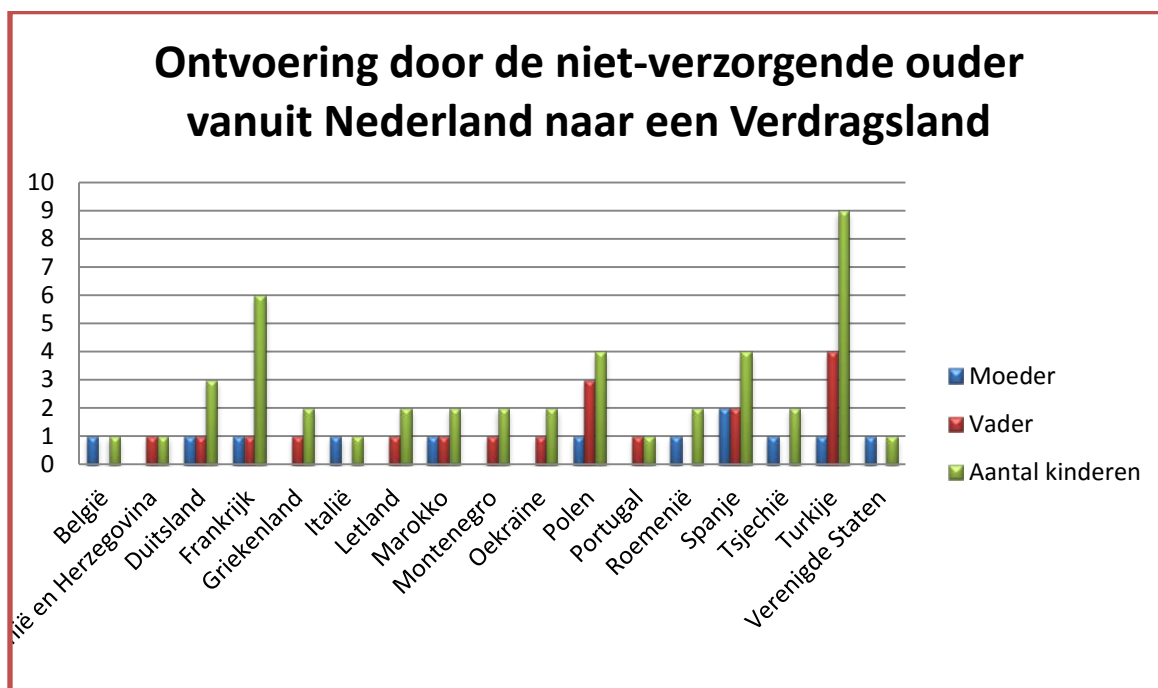
In bovenstaande grafiek valt af te lezen dat vanuit Niet-Verdragslanden één vader zijn kinderen naar Nederland heeft ontvoerd. De andere ontvoeringen door verzorgende ouders waren door de moeder. Het ging in totaal om zeven ontvoeringen. In totaal waren hierbij 10 kinderen betrokken.

Ontvoeringen door verzorgende ouder buiten Nederland om

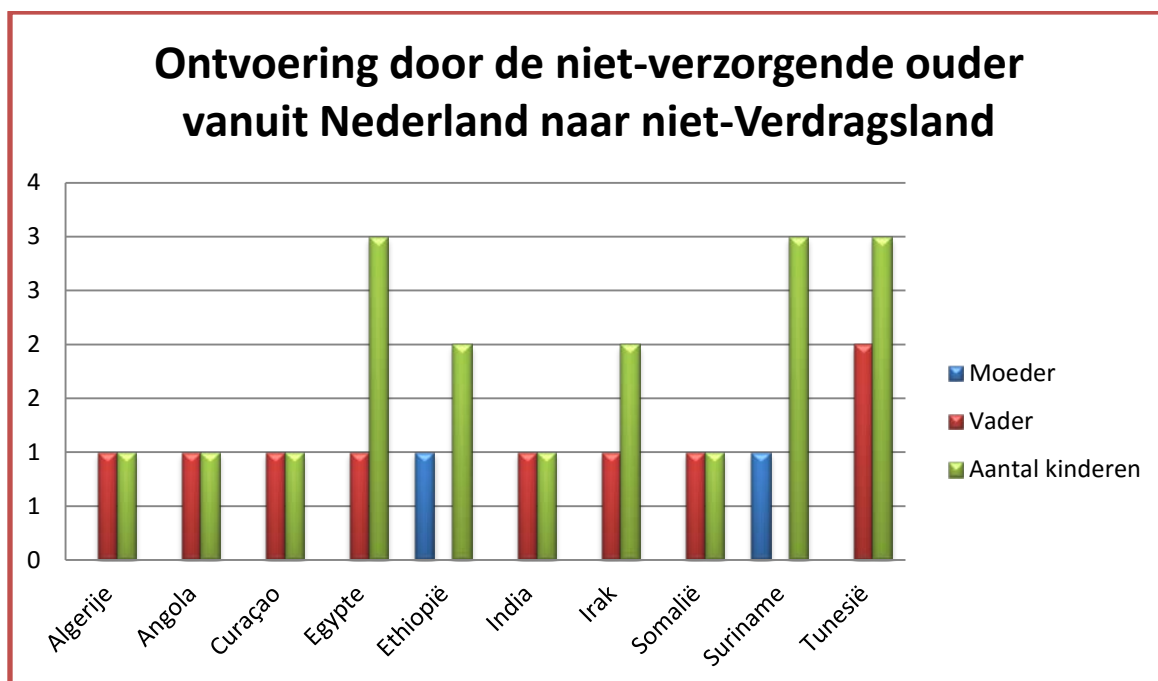
Naast ontvoeringen van of naar Nederland, zijn er ook ontvoeringen tussen andere landen bij het Centrum IKO binnen gekomen. Vrijwel altijd is er een Nederlandse connectie. Zo kan het gaan om expats of heeft één van de ouders de Nederlandse nationaliteit. Het gaat in totaal om dertien zaken, waarbij 14 kinderen betrokken zijn. In elf zaken is de moeder en in twee zaken de vader de ontvoerende ouder.

Land van	Land naar	Moeder	Vader	Aantal kinderen
België	Iran	1	0	1
België	Belarus	1	0	1
Duitsland	Frankrijk	0	1	1
Ecuador	Colombia	1	0	1
Mali	Burkina Faso	0	1	2
Pakistan	Maleisië	1	0	1
Portugal	Pakistan	1	0	1
Portugal	Brazilië	1	0	1
Spanje	Malta	1	0	1
Thailand	Filipijnen	1	0	1
Verenigde Arabische Emiraten	Rusland	1	0	1
Verenigde Arabische Emiraten	Rusland	1	0	1
Zwitserland	Spanje	1	0	1

Ontvoeringen
Niet-verzorgende ouder

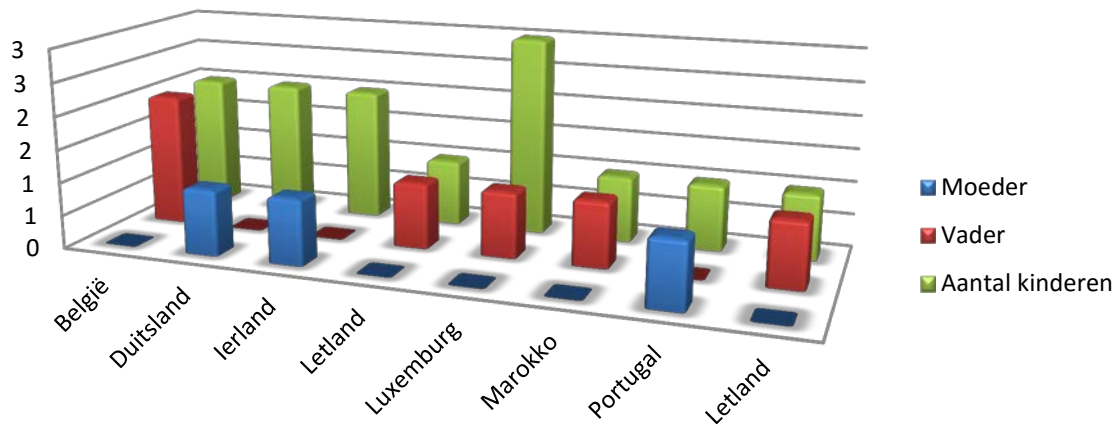


Uit bovenstaande grafiek blijkt dat in 2016 45 kinderen door de niet-verzorgende ouder zijn meegenomen vanuit Nederland naar een Verdragsland. Het ging hierbij om 12 ontvoerende moeders en 18 ontvoerende vaders.



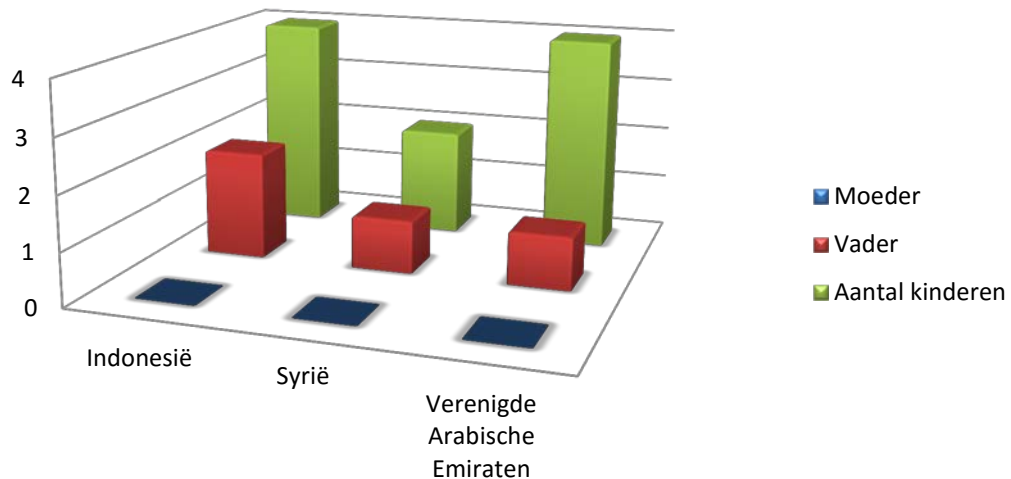
Uit bovenstaande grafiek blijkt dat in 2016 18 kinderen door de niet-verzorgende ouder zijn meegenomen vanuit Nederland naar een Niet-Verdragsland. Het ging hierbij om twee moeders en negen vaders die niet de hoofdzorg over het kind droegen.

Ontvoering vanuit een Verdragsland naar Nederland door niet- verzorgende ouder



Er waren ook negen ontvoeringen door niet-verzorgende ouders vanuit een Verdragsland naar Nederland. Zes keer betrof het de vader en drie keer de moeder die het kind meenam. In totaal ging het om 13 kinderen.

Ontvoering vanuit een niet- Verdragsland naar Nederland door niet- verzorgende ouder



Daarnaast waren er vier ontvoeringen door een niet-verzorgende ouder vanuit een Niet-Verdragsland naar Nederland. Het ging hierbij om vier vaders die het kind hebben meegenomen.

In vijf zaken was er sprake van een ontvoering door een niet-verzorgende ouder buiten Nederland om. Het betrof één keer de moeder en vier keer de vader die het kind meenam. In totaal ging het om negen kinderen.

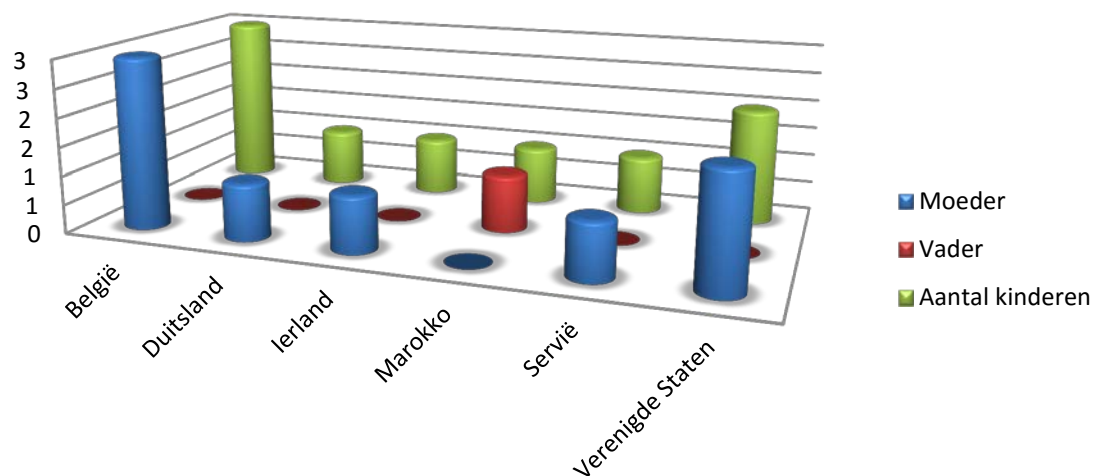
Land van	Land naar	Moeder	Vader	Aantal kinderen
Duitsland	Turkije	1	0	2
Spanje	Verenigde Arabische Emiraten	0	1	1
Syrië	Zweden	0	1	2
Tunesië	België	0	1	1
Zweden	Libanon	0	1	3

Ontvoeringen

Co-ouder ontvoerder

Wanneer ouders nog samenleven en/of wanneer duidelijk sprake is van een gelijke verdeling in de zorgtaken spreken we van co-ouders. Ook vanuit die opvoedsituatie worden er kinderen ontvoerd.

Co-ouder ontvoering van Nederland naar buitenland



In bovenstaande grafiek is weergegeven dat co-ouder ontvoering acht moeders betrof, één vader en in totaal ging het om 9 kinderen. Het ging in alle zaken om een ontvoering door een co-ouder naar een Verdragsland.

Co-ouder ontvoering van buitenland naar Nederland

In twee zaken was sprake van een ontvoering door een co-ouder vanuit het buitenland naar Nederland. Het ging hier tweemaal om een ontvoering vanuit een Verdragsland.

Land van	Land naar	Moeder	Vader	Aantal kinderen
Roemenië	Nederland	1	0	1
Canada	Nederland	1	0	3

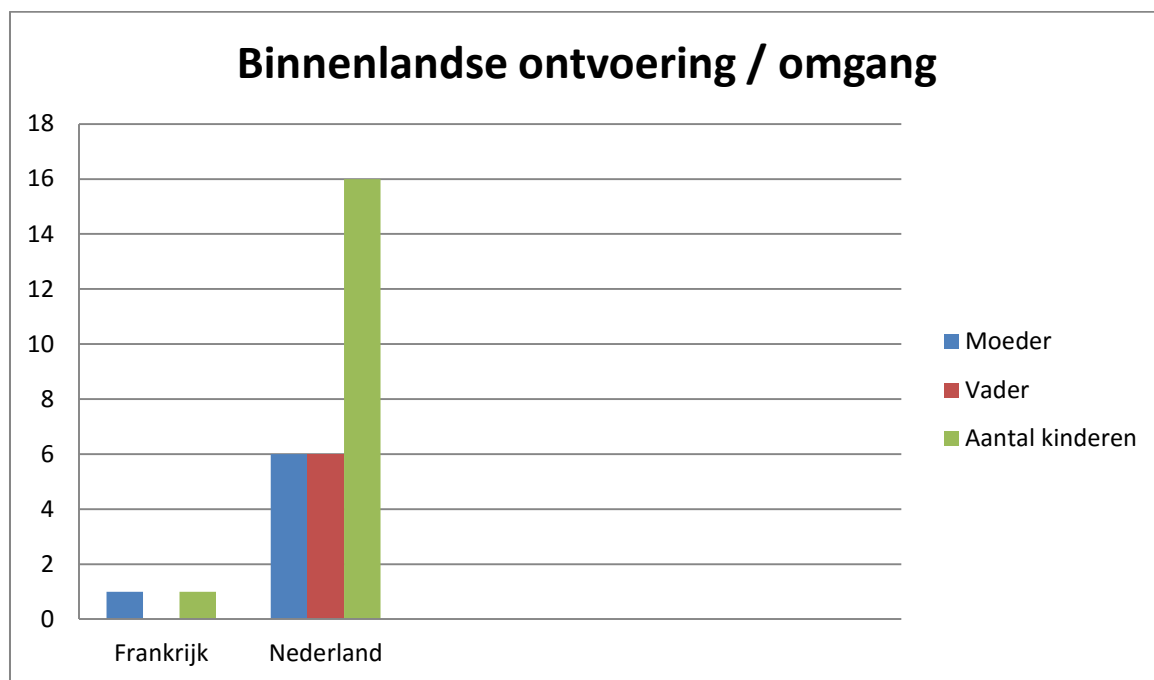
Ontvoeringen

Familiedid ontvoerder

Soms zijn het niet de ouders die de kinderen ontvoeren, maar is het iemand van de familie. Bijvoorbeeld een grootmoeder of grootvader. Ouders worden hierdoor soms verrast en verwachten dit niet van hun familie. Hiervan zijn dit jaar twee zaken bij ons gemeld. Het betrof in totaal twee kinderen. In één van de zaken is bij ons bekend dat het kind terug is.

Land van	Land naar	Aantal kinderen
Verenigde Staten	Nederland	1
Nederland	België	1

Binnenlandse ontvoeringen en omgangsproblemen



Het Centrum IKO wordt soms benaderd door ouders met vragen over niet-naleving van de omgang of weigering van vakanties waarbij geen aanleiding was om een internationale kinderontvoering te verwachten. In 2016 is het Centrum IKO in 13 zaken in totaal benaderd in verband met een binnenlandse ontvoering en omgangsproblematiek waarbij het ging om 17 kinderen.

Overbrenging binnen het Koninkrijk der Nederlanden (overzeese gebieden)

Het Centrum IKO is in 2016 benaderd vanwege een overbrenging van 1 kind vanuit Nederland naar Bonaire. Bonaire is een bijzondere gemeente van Nederland, wat dit een juridisch complexe situatie maakt.

Dreigende internationale kinderontvoering

In 2016 is 298 keer contact opgenomen door een ouder die bang is dat het kind door de andere ouder wordt meegenomen naar het buitenland. Van deze 298 zaken waren 156 moeders bang dat hun kind door de vader zou worden meegenomen en 142 vaders waren bang dat de moeder het kind mee zou nemen. In totaal waren hierbij 443 kinderen betrokken.

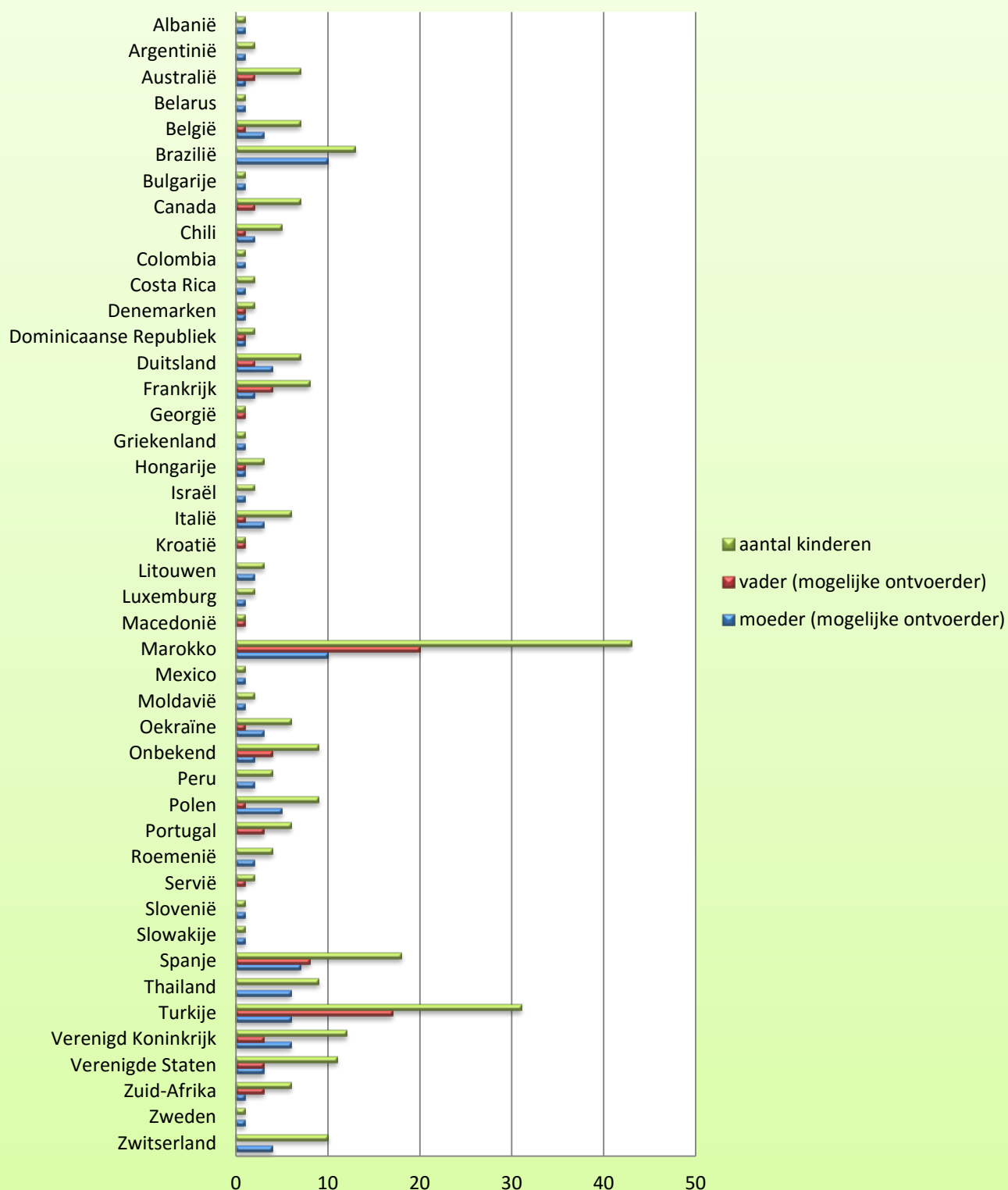
Verdragslanden

Uit onderstaande grafiek blijkt dat met enige regelmaat ouders bezorgd contact opnemen met het Centrum IKO, omdat zij bang zijn dat de andere ouder hun kind(eren) meeneemt naar het buitenland. In 2016 hebben 83 moeders en 101 vaders contact opgenomen met angst voor een meenamen van

hun kind naar een land dat partij is bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag. In totaal waren hierbij 272 kinderen betrokken.

Hierbij zijn uitschieters te zien met betrekking tot Marokko (30 dreigingen waarbij 43 kinderen betrokken zijn), Turkije (23 dreigingen waarbij 31 kinderen betrokken zijn) en Spanje (15 dreigingen waarbij 18 kinderen betrokken zijn). Van het totaal zijn er 6 ouders bang voor een meenname naar een onbekend land, dat betekent dat deze ouders niet wisten naar welk land hun kind zou worden meegenomen omdat er meerdere opties waren. Het Centrum IKO vraagt altijd welk land het betreft, aangezien het advies daarvan afhankelijk is.

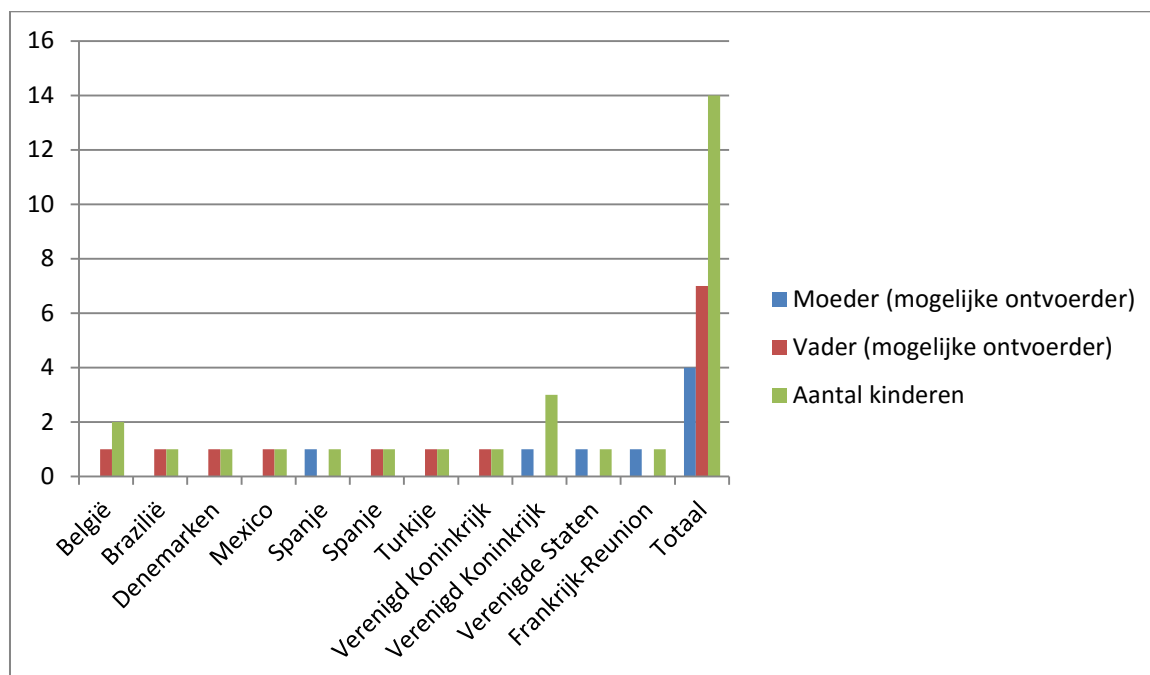
Preventie vanuit Nederland naar Verdragsland



Preventie vanuit Verdragsland naar Nederland

Soms zijn ouders bang dat een kind wordt ontvoerd naar Nederland. Dit kan een buitenlandse ouder zijn of twee Nederlanders die in het buitenland wonen. Het Centrum IKO is ook voor deze ouders

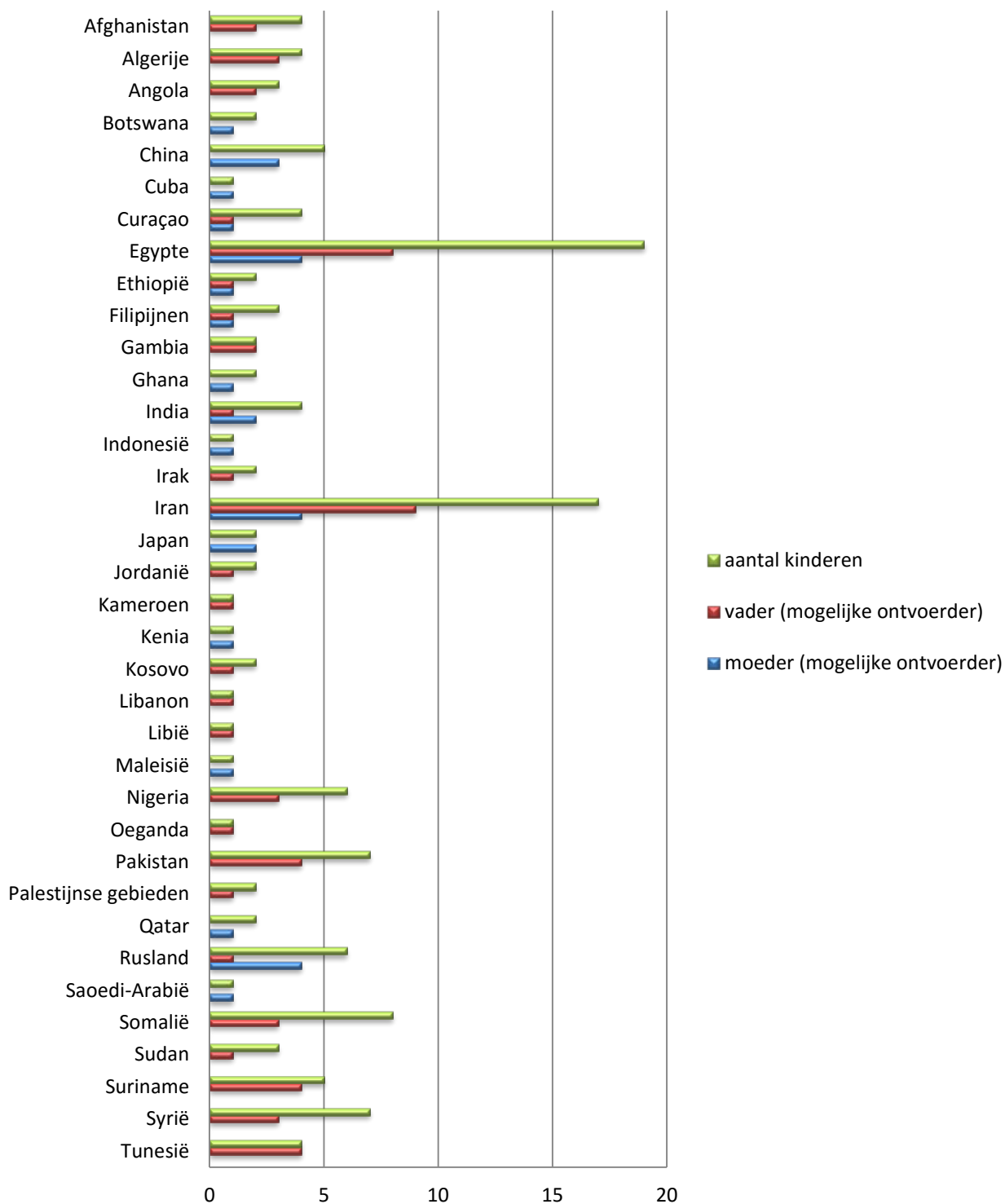
beschikbaar. In 2016 ging het om vier vaders die bang waren dat de moeder hun kind wilde ontvoeren en zeven moeders die bang waren dat vader het kind zou meenemen. In totaal waren 14 kinderen betrokken.



Preventie vanuit Nederland naar Niet-Verdragsland

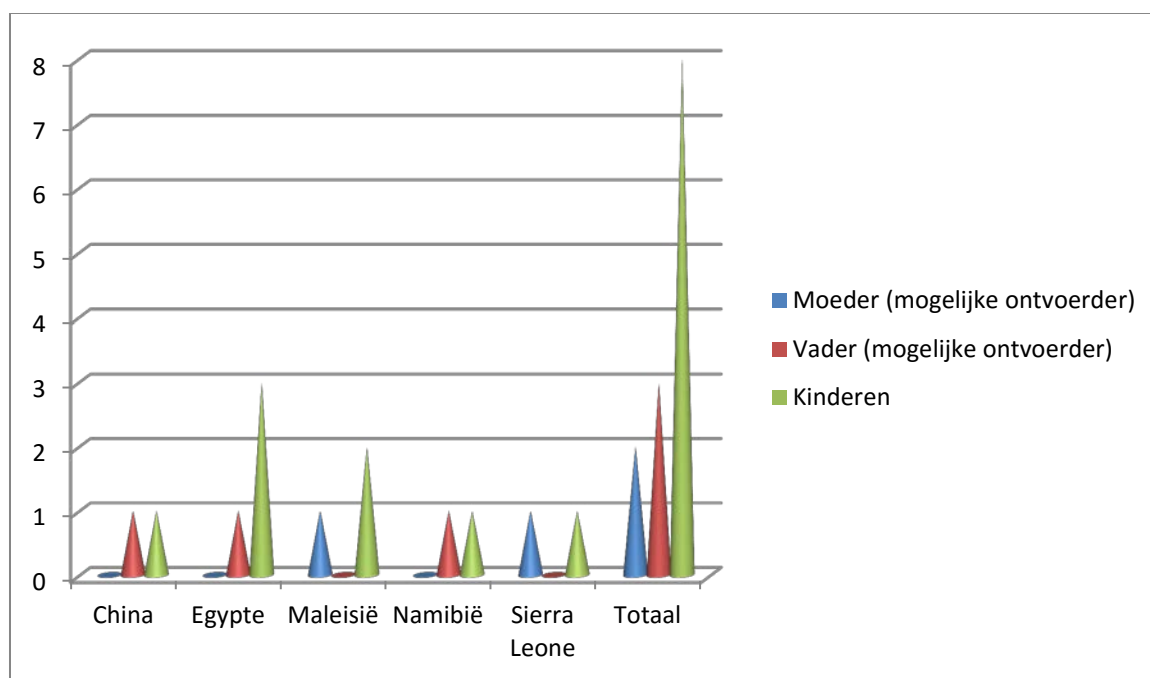
Uit onderstaande grafiek blijkt dat ook de nodige ouders bang waren dat hun kind zou worden meegenomen naar een niet-verdragsland. In totaal waren er 30 bange vaders, 61 bange moeders en ging het om 138 kinderen. De meeste dreigingen hadden betrekking op Egypte (12 dreigingen waarbij 19 kinderen zijn betrokken), Iran (13 dreigingen waarbij 17 kinderen zijn betrokken) en Somalië (3 dreigingen waarbij 8 kinderen zijn betrokken)

Preventie vanuit Nederland naar niet-Verdragsland



Preventie vanuit niet-verdragsland naar Nederland

Een aantal ouders hebben vanuit een land wat niet is aangesloten bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag contact opgenomen omdat zij zich zorgen maakte over een meenamen van hun kind naar Nederland. Dat betrof drie bange moeders en twee bange vaders. Het ging om 8 kinderen.



Wel waren er een aantal preventiezaken waar het niet ging om een dreigende ontvoering vanuit of naar Nederland. Om welke landen het wel ging valt terug te lezen uit onderstaande tabellen. Veelal was het kind en/of ouder Nederlander.

Preventie buiten Nederland om

Land van	Land naar	Moeder	Vader	Aantal kinderen
Aruba	Colombia	1	0	1
België	Gambia	0	1	1
België	Irak	0	1	2
België	Brazilië	1	0	2
Duitsland	Oekraïne	1	0	1
Duitsland	Brazilië	1	0	1
Frankrijk	Verenigde Staten	1	0	3
	Totaal	5	2	11

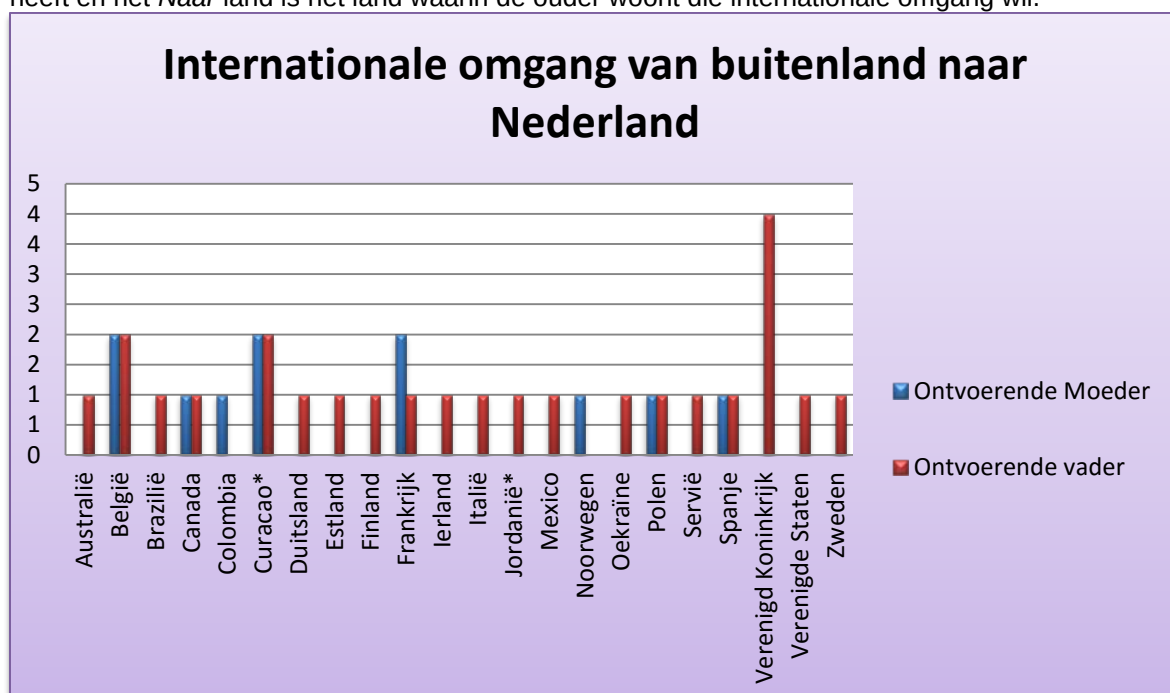
Weerleggen van een dreiging

Het Centrum IKO wordt ook benaderd door ouders als zij geen omgang of op vakantie mogen met hun kinderen, vanwege de angst van de andere ouder dat zij hun kinderen gaan ontvoeren. Deze ouders willen deze dreiging proberen te weerleggen en zij willen advies hoe zij dat kunnen doen. Het ging in 2016 om vier zaken. Drie vaders en één moeder wilden bewijzen dat zij geen plannen hadden om hun kinderen te ontvoeren naar het buitenland. Het betrof in totaal 5 kinderen.

Internationale omgangsregeling

Het Centrum IKO werd in 2016 in totaal in 51 zaken om advies gevraagd over internationale omgangsregelingen. De ouder die omgang met het kind wenst of de ouder waar het kind woont en die moet meewerken aan de omgangsregeling, kan het Centrum IKO benaderen. Van de 51 zaken wilden 31 vaders en 20 moeders omgang met hun kind. Het gaat in totaal om 71 kinderen.

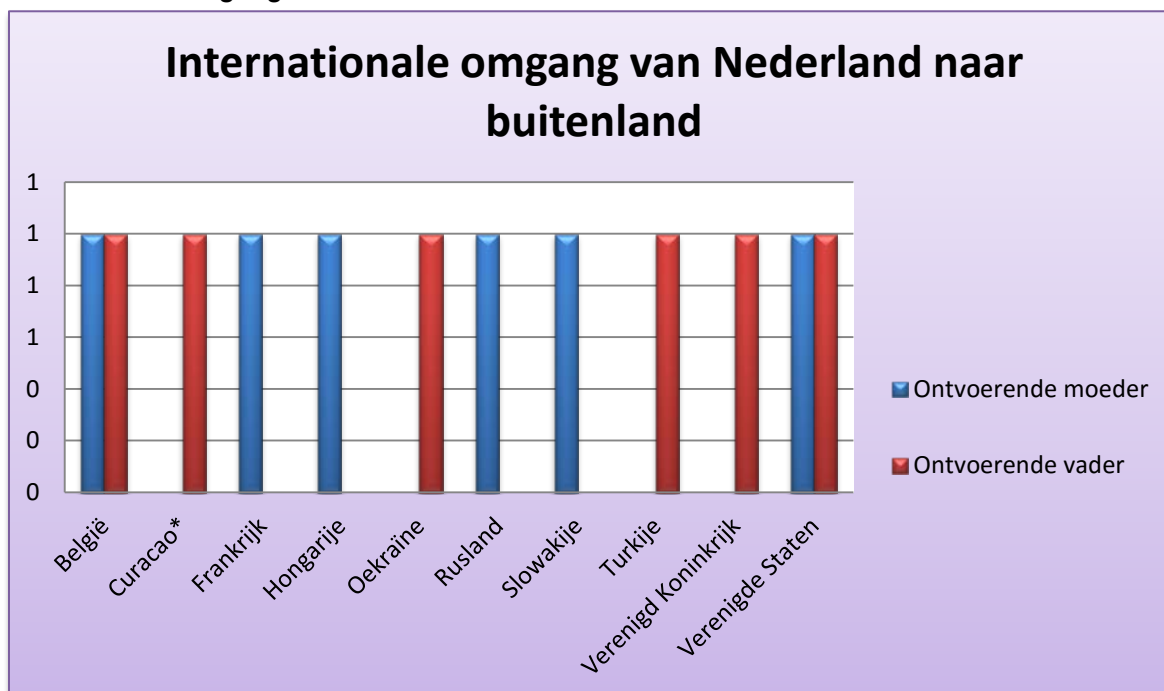
Bij een internationale omgangszaak is de ontvoerende ouder degene naar wie het kind toe gaat, dat betekent degene die omgang wil. Het *Van* land is het land waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft en het *Naar* land is het land waarin de ouder woont die internationale omgang wil.



* = niet-Verdragsland

In bovenstaande grafiek is sprake van 11 moeders en 25 vaders die in Nederland wonen en graag een internationale omgangsregeling willen. Het gaat hier in totaal om 54 kinderen.

Internationale omgang van Nederland naar buitenland



* = niet-Verdragsland

In bovenstaande grafiek is sprake van zes moeders en zes vaders die in het buitenland wonen en graag omgang met een in Nederland woonachtig kind willen. Het gaat hier in totaal om 13 kinderen.

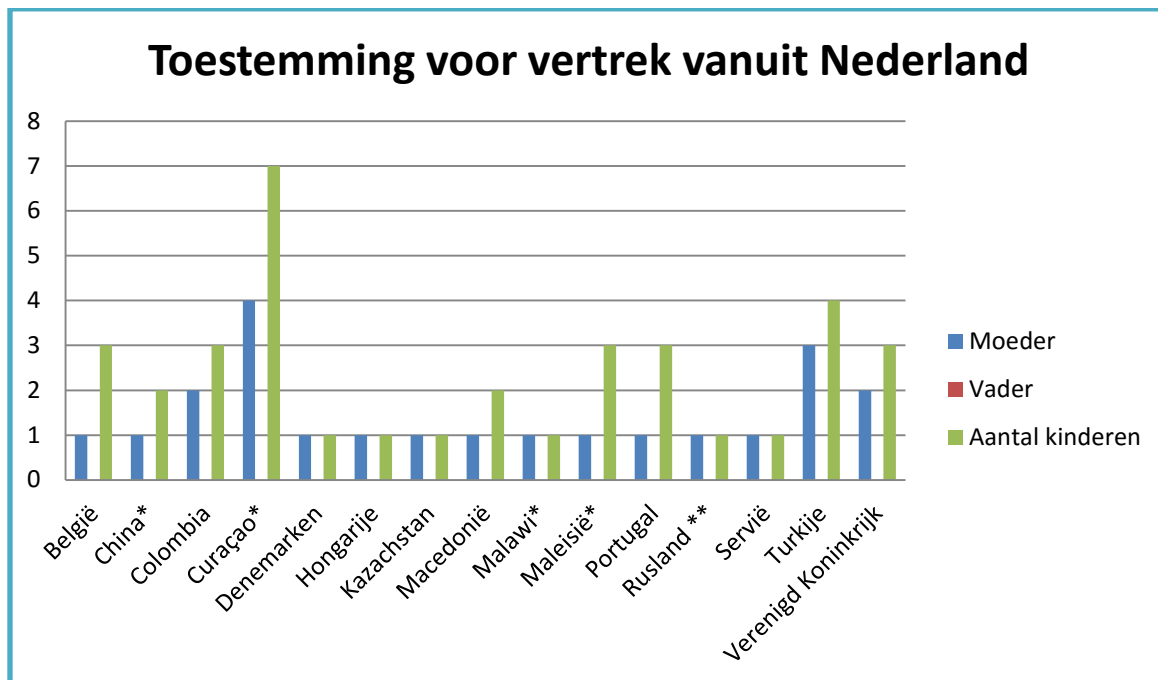
Internationale omgang buiten Nederland om

Land van	Land naar	Moeder	Vader	Aantal kinderen
België	Verenigd Koninkrijk	1	0	1
Canada	Finland	1	0	2
Seychellen	Rusland	1	0	1

Het Centrum IKO heeft drie zaken binnengekregen over internationale omgangsregelingen buiten Nederland om, maar waarbij wel een Nederlands belang aanwezig was. Het betrof drie zaken met drie moeders en in totaal 4 kinderen.

Toestemming voor vertrek

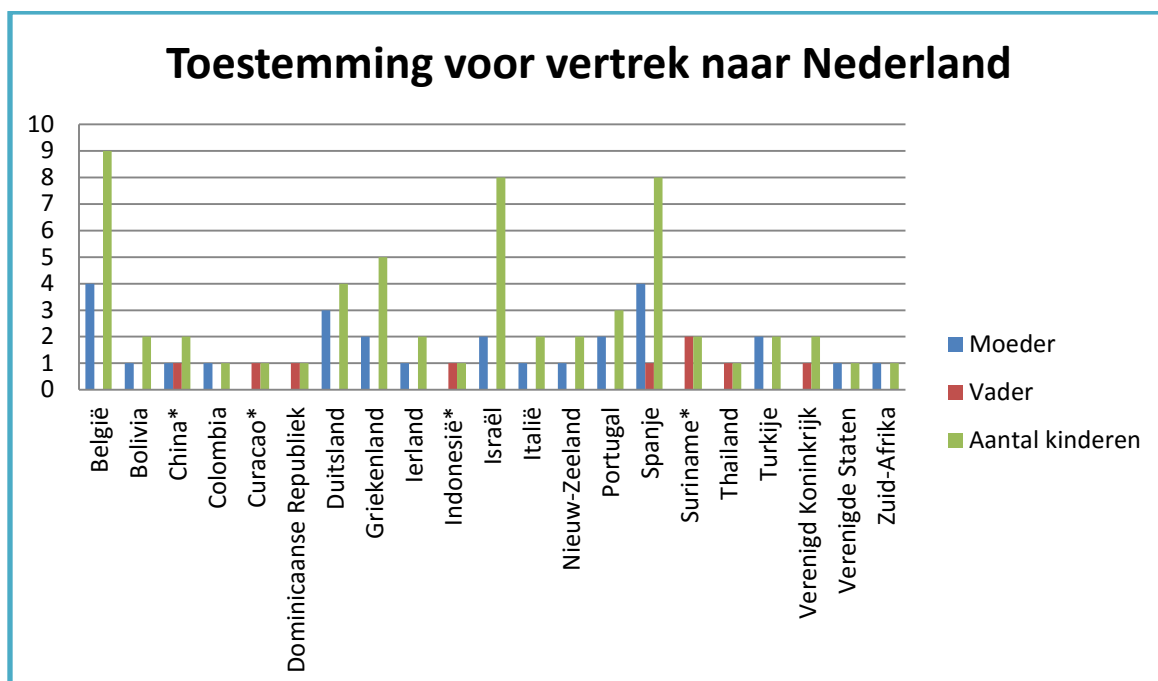
In 2016 zijn 62 zaken binnen gekomen over toestemming voor vertrek. In 52 zaken heeft de moeder om toestemming voor vertrek verzocht en in 10 zaken heeft vader toestemming voor vertrek verzocht.



* = niet-Verdragsland

** = Sinds 1 april 2016 Verdragsland

In bovenstaande grafiek gaat het om ouders die toestemming voor vertrek vragen om vanuit Nederland naar het buitenland te verhuizen. Hierbij waren 22 moeders, geen enkele vader en in totaal 36 kinderen betrokken.



* = niet-Verdragsland

In bovenstaande grafiek gaat het om ouders die toestemming voor vertrek vragen om vanuit het buitenland naar Nederland te verhuizen. Hierbij waren 27 moeders, 9 vaders en in totaal 60 kinderen betrokken.

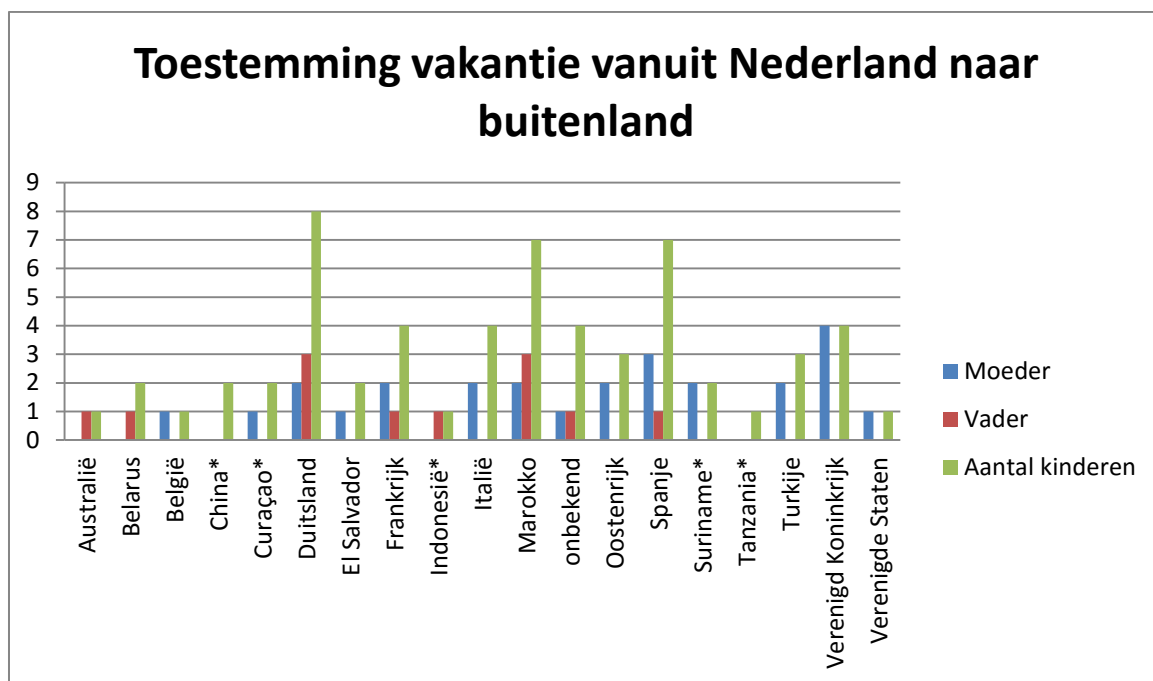
Toestemming voor vertrek buiten Nederland om

Land van	Land naar	Moeder	Vader	Aantal kinderen
Curaçao	Duitsland	1	0	2
Frankrijk	Verenigde Staten	1	0	3
Hongarije	IJsland	1	0	1
Servië	Kosovo	0	1	1

Het Centrum IKO heeft vier zaken binnengekregen over toestemming voor vertrek buiten Nederland om, maar waarbij wel een Nederlands belang aanwezig was. Het betrof vier zaken met drie moeders, één vader en in totaal 7 kinderen.

Toestemming vakantie vanuit Nederland naar buitenland

Het Centrum IKO geeft ouders uitleg en advies over hoe een ouder goed voorbereid op reis kan gaan met zijn of haar kind. De toestemming tot vakantie tweedelijns zaken hadden uitgebreider advies nodig dan 1 telefoon of 1 e-mail. Hierbij waren in totaal 27 moeders en 13 vaders en in totaal 64 kinderen betrokken.



* = niet-Verdragsland

In 2016 ging het in 35 zaken om een toestemming vakantie vanuit Nederland naar een Verdragsland en in 6 zaken ging het om een toestemming vakantie naar een niet-Verdragsland. Het aantal zaken komt niet overeen met het aantal ouders, omdat in sommige zaken advies werd gevraagd over een situatie waarin een kind zonder ouders zou reizen.

Toestemming vakantie vanuit Verdragsland naar Nederland

Tevens is in één zaak advies gevraagd voor een toestemming vakantie naar Nederland vanuit een Verdragsland, namelijk Spanje, waarbij één vader en twee kinderen betrokken waren.

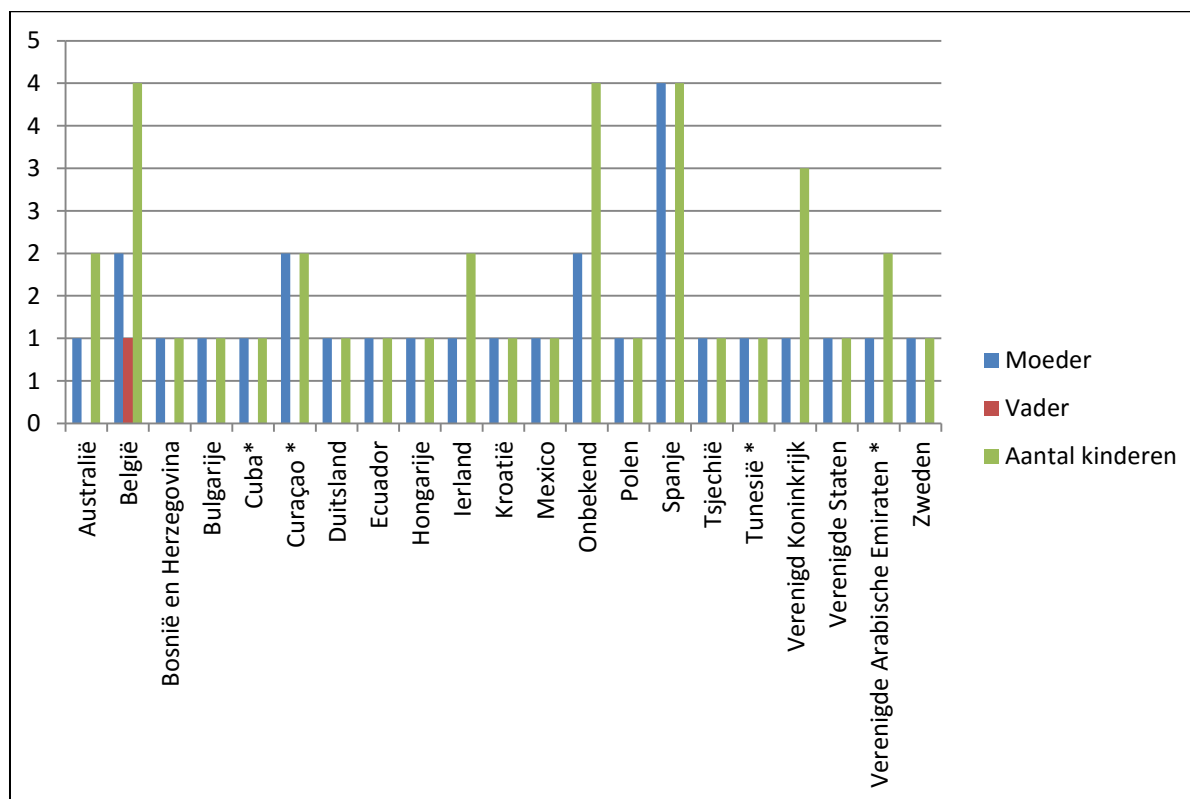
Toestemming vakantie via Nederland

In één zaak is advies gevraagd voor een toestemming vakantie buiten Nederland om. Het betrof hier een toestemming voor een vakantie vanuit het Verenigd Koninkrijk naar Argentinië, waarbij één moeder en twee kinderen betrokken waren. Ouders of anderen nemen in zo'n geval contact met ons op, omdat via Nederland wordt gereisd.

Geoorloofde overbrenging

Een geoorloofde overbrenging van een kind houdt in dat niet is voldaan aan de vereisten van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. De meenemende ouder mag alleen over de verblijfplaats van het kind beslissen op basis van het recht in het land waaruit het kind wordt meegenomen. De andere ouder behoudt het recht op informatie en omgang, maar kan niet de Centrale autoriteit inschakelen om teruggeleiding te verzoeken. In 2016 is in 30 gevallen advies gevraagd over een geoorloofde overbrenging door 29 meenemende moeders en over 1 meenemende vader. Het ging in totaal om 39 kinderen.

Geoorloofde overbrenging vanuit Nederland naar buitenland



* = niet-Verdragsland

Over een geoorloofde overbrenging vanuit Nederland naar het buitenland is over 27 meenemende moeders en over één meenemende vader advies gevraagd. Het betrof in totaal 36 kinderen.

Geoorloofde overbrenging vanuit buitenland naar Nederland

Over een geoorloofde overbrenging vanuit het buitenland naar Nederland is over één meenemende moeder advies gevraagd en het betrof in totaal 2 kinderen.

Geoorloofde overbrenging buiten Nederland om

Over een geoorloofde overbrenging buiten Nederland om is over één meenemende moeder advies gevraagd en het betrof 1 kind.

Kind terug

Drie zaken hebben alleen de code Kind terug. Dit betekent dat een ouder pas contact heeft opgenomen met het Centrum IKO, nadat het kind na een kinderontvoering is teruggekeerd. De ouder heeft vragen over de nazorg voor het kind. In het totaal aantal kinderen terug worden ook de kinderen meegeteld die zijn teruggekeerd na een internationale kinderontvoering of een vermissing. Er zijn 11 kinderen teruggekeerd na een vermissing, hierbij was Nederland uiteindelijk niet altijd betrokken maar werd de vermissing bij het 116000 gemeld, omdat het kind mogelijk in Nederland was. Er zijn 40 kinderen teruggekeerd na een internationale kinderontvoering, dat kan zowel naar Nederland als naar het buitenland zijn afhankelijk wat de gewone verblijfplaats van het kind was.

Algemeen advies van Nederland naar buitenland

Het Centrum IKO krijgt soms vragen van ouders die niet vallen onder bovengenoemde onderwerpcodes. Het gaat bijvoorbeeld over ontvoeringen van jaren geleden, paspoortkwesties of jeugdrechtsvragen waar het Centrum een samenwerkingsconvenant over heeft met Defence for Children. In 2016 zijn totaal 47 zaken onder algemeen advies geschaard en dit betrof in totaal 83 kinderen.

Nieuw binnengekomen vermissingen in 2016

Vermissingen worden behandeld door de 116000 Hulplijn voor ouders van vermiste kinderen. In 2016 heeft de 116000 Hulplijn, onderdeel van het Centrum IKO, 30 zaken behandeld waarbij in totaal 28

kinderen vermist waren. Van deze 28 vermiste kinderen zijn 11 kinderen teruggekeerd in 2016. De begeleiding van de 116000 Hulplijn duurt voort in zaken waarbij de kinderen nog niet zijn teruggekeerd.

Lopende zaken

Uit voorgaande jaren heeft het Centrum IKO nog 272 zaken in behandeling. De medewerkers hebben nog 58 zaken uit 2015, 12 zaken uit 2014, 4 zaken uit 2013 en nog 2 uit de jaren daarvoor in behandeling. Uit 2016 zijn 266 zaken meegenomen naar 2017. De redenen voor langdurig contact kunnen variëren, maar alle openstaande zaken worden nagelopen voor het einde van het jaar en nagegaan wordt of het verwacht wordt dat een ouder nog behoefte heeft aan contact in het jaar erna.

BIJLAGE 4**Overzicht 2016 Centrum IKO in de media per krant, televisie, tijdschrift, radio en internet****Kranten**

Datum	Onderwerp	Media
05 juli	Extra scherp op kinderonvoering	Telegraaf
05 juli	Extra scherp op kinderonvoering	Reformatorisch Dagblad
18 augustus	NRC Charity Awards	NRC Handelsblad en NRC Next
23 augustus	De schrijnende verhalen over kinderonvoering	AD
24 augustus	Alleen reizen met kinderen	PZC, De Gelderlander, Tubantia, De Stentor, BN/De Stem, Eindhovens Dagblad, Brabants Dagblad
16 september	Zeker 34 kinderonvoeringen in de zomervakantie	NRC Handelsblad en NRC Next
17 september	Afgelopen zomer minstens 34 gevallen van kinderonvoering	Standaard (Belgie)
30 september	Kindonvoeringen verlopen zelden zoals bij peuter Insiya	Parool
28 oktober	Vader van ontvoerde peuter Insiya in India	Parool

Televisie

Datum	Onderwerp	Media
02 juni	10 jarig bestaan Centrum IKO	Hart van Nederland
05 juli	Extra controle tegen kinderonvoering	RTL Nieuws RTL 4
05 juli	Meer controle tegen kinderonvoering	Jeugdjournaal NTR1
05 juli	Controle kinderonvoering	RTL Z
16 september	Kinderonvoeringen na zomervakantie	NOS NRT 1 en 2
29 september	Ontvoering Insiya	RTL Late Night RTL 4
30 september	Ontvoering Insiya	Hart van Nederland SBS6
30 september	Ontvoering Insiya	RTV NH
19 oktober	Ontvoering Insiya	RTL Nieuws RTL 4
28 oktober	Ontvoering Insiya	RTL Live RTL 4
28 oktober	Ontvoering Insiya	RTL Nieuws RTL 4
28 oktober	Ontvoering Insiya	Hart van Nederland SBS6

Andere media

Datum	Onderwerp	Media
20 maart	Crossborder Mediation - Een waardevol instrument bij kinderonvoering en internationale familie zaken	Trema tijdschrift
22 april	Steeds meer kinderen na vechtscheiding ontvoerd naar Polen	rtl nieuws.nl
22 april	Kinderen ontvoeren naar Polen	powned.tv
22 april	Ontvoering kinderen naar Polen neemt toe	nieuws.nl
22 april	Ontvoering kinderen naar Polen neemt toe	noordhollandsdagblad.nl
22 april	Aantal kinderonvoeringen Polen toegenomen	Nu.nl
22 april	Ontvoering kinderen naar Polen neemt toe	telegraaf.nl
22 april	Kind vaker ontvoerd door moeder	lindanieuws.nl
22 april	Steeds meer kinderen na vechtscheiding ontvoerd naar polen	zotnieuws.nl
22 april	Ontvoering kinderen naar Polen neemt toe	frontpage.fok.nl

22 april	Ontvoering kinderen naar Polen neemt toe	refoortaal.nl
22 april	Vorig jaar minder kinderen ontvoerd	welingelichtekringen.nl
22 april	Aantal kinderontvoeringen Polen toegenomen	hooz.nl
5 juli	Extra scherp op kinderontvoering	Telegraaf.nl
5 juli	Marechaussee extra scherp op kinderontvoering	Nu.nl
5 juli	Bijna elke werkdag kinderontvoering Nederland	rtl nieuws.nl
16 augustus	Help je ons de NRC Charity Award te winnen	Linkedin.com
18 augustus	verhaal achter NRC foto, NRC Awards	Facebook.com
16 september	Aantal kinderontvoeringen gestegen	Telegraaf.nl
16 september	Meer kinderen door ouder ontvoerd in zomervakantie	nporadio1.nl
16 september	Meer kinderen ontvoerd deze zomer	blikopnieuws.nl
16 september	Meer kinderen ontvoerd deze zomer	powned.tv
16 september	Veel meer kinderen ontvoerd naar buitenland deze zomer	rtl nieuws.nl
16 september	Fors meer kinderen gekidnapt in Nederland deze zomer	bnr.nl
16 september	Piek in kindontvoeringen in de zomervakantie	nos.nl
16 september	Aantal meldingen kinderontvoeringen afgelopen zomer gestegen	nu.nl
16 september	Aantal kinderontvoeringen deze zomer gestegen	gelderlander.nl
16 september	Aangifte helpt vaak niet bij kinderontvoering	trouw.nl
21 september	34 kinderen ontvoerd uit Nederland in de zomervakantie	moslimkrant.nl
30 september	Kindontvoeringen verlopen zelden zoals bij peuter Insiya	parool.nl
30 september	Cross-border Mediation	vFas nieuwsbrief
28 oktober	Om kind te ontvoeren naar India is gigantische voorbereiding nodig	nos.nl
28 oktober	Ontvoering erg schadelijk voor klein kind ontwikkeling verstoord	rtl nieuws.nl
28 oktober	Vader van ontvoerde peuter Insiya is in India	parool.nl
21 november	Wat betekent (dreigende) internationale kinderontvoering en waar kun je terecht voor advies, begeleiding, voorlichting en mediation	youtube.com

Radio

Datum	Onderwerp	Media
22 april	Vorig jaar 171 kinderen ontvoerd uit NL naar buitenland	Nieuws&Co
22 april	Migranten kinderen, mogelijk veel kinderen in seks industrie	RTLZ
4 juli	Zomervakantie preventie Kickoff spotje	Qmusic
5 juli	Zomervakantie preventie kick-off spotje	Qmusic
5 juli	Toestemming voor vakantie	Radio 1
5 juli	Toestemming vakantie	BNR
5 juli	Toestemming vakantie	Wakker Nederland
5 juli	Toestemming vakantie	RTV NH
7 juli	Zomervakantie preventie kick-off spotje	Qmusic
8 juli	Zomervakantie preventie kick-off spotje	Qmusic

16 september	Zeker 34 kinderonvoeringen in de zomervakantie	SkyRadio News
16 september	Zeker 34 kinderonvoeringen in de zomervakantie	BNR
6 oktober	Ontvoering Insiya	Radio1
28 oktober	Kinderonvoeringen ruim 80% uitgevoerd door moeder	Radio1
21 november	Nederlandse aanpak kinderonvoering gaat de grens over	Radio1
21 november	Eerste kinderboek internationale kinderonvoering	BNR
29 november	Hetty een te Hollandse vrouw	VRT Radio1 (België)

Bijlage 5: Exploitatiesaldo en WNT

Stichting centrum Internationale Kinderontvoering te Hilversum

Exploitatiesaldo

Vergelijkend overzicht

Het resultaat over 2016 bedraagt €24.611 tegenover €93.940 over 2015. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat

	2016		2015	
	€	%	€	%
Opbrengsten				
Projectopbrengsten	€ 699.555,00	100,00	€ 606.903,00	100
Kostprijs van de omzet	€ 35.518,00	5,10		
Bruto-omzetresultaat	€ 664.037,00	94,90	€ 606.903,00	100
Kosten				
Personeelskosten	€ 522.146,00	74,60	€ 424.898,00	70
Afschrijvingen	€ 10.892,00	1,60	€ 8.384,00	1,4
Overige bedrijfskosten	€ 106.505,00	15,20	€ 80.630,00	13,3
	€ 639.543,00	91,40	€ 513.912,00	84,7
Bedrijfsresultaat	€ 24.494,00	3,50	€ 92.991,00	15,3
Financiële baten en lasten	€ 117,00		€ 949,00	0,2
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	€ 24.611,00	3,50	€ 93.940,00	15,5

Bezoldiging van (voormalige) bestuurders en commissarissen

De bezoldiging aan (voormalige) bestuurders (inclusief pensioenpremies) over 2016 bedraagt € 105.102.